1928 április 29 Vasárnap

Ára 20 fillér

A M. N. MÚZEUM HÍRLAP OSZTÁLYA

Debrecen, X évf. (98) sz.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 3 PENGŐ
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 16
Szerkesztőség T. 3 47. o Kiadóhivatal T. 3-48

A megfiatalodott Itália

Irta: *Pongrácz Kálmán.*

A Tudományos Akadémia pódiumán április hó közepén előadást tartott Európa legfiatalabb államtitkárja. A 32 éves Giuseppe Bottai előadásánál azonban százszor inkább meglepte a hallgatóságot a nagyhatalmu excellenciás hollófekete haja, előadásának fiatal lelkesültsége, a szavaiból áradó tetterő és erős meggyőződés.

Mindenki hajlandó volt Bottai karrierjét egyedülálló jelenségnek elkönyvelni, de csakhamar nagy volt a csodálkozás, mikor az olasz képviselők, szenátorok és gyárosok népes küldöttsége megérkezett. Egy-két deresedő fej mellett csupa feketefürtü fiatalember, a *fiatal Itália* fiatal „katonái", egy olyan országnak kiküldöttei érkeztek körünkbe, amely ország rendszert csinált a „tettből" és ahhoz — helyes felismeréssel — a fiatalság tetterős tömegeit állitotta be szolgálatába. Most már ők csodálkoztak az itt látottak felett és nem birták megérteni, hogy a vezető állásu férfiak itt mind „őszfejü, tekintélyes" *öregek*, minek folytán siettek kivánságuknak kifejezést adni, hogy „egy fiatal magyar generáció *támadjon*, amely a *legenergikusabban* legyen képes vezetni Magyarországot a biztos jövő felé."

A fiatalság ilyen mértékü hatalmi érvényesülése biztosan sokakban meggyengiti a fassizmus iránt táplált eddigi tiszteletet. Akadnak majd bizonyára olyanok is, akik azonnal félteni fogják Olaszországot ettől a „gyorstalpaló", kellő tapasztalattal és nem „reálpolitikával" vezetett, még eddig „ki nem próbált" rendszertől. De ezekre a véleményekre a fassizmus fütyöl. Sokkal több erő és akarat van benne, minthogy bármi öreges szkepszis fejlődésében meg tudná állitani.

A fassiszta Olaszország megértése pedig sokkal egyszerübb, mint azt bárki is gondolhatná. Teljesen felesleges uj politikai elméleteket és közgazdasági rendszereket konstruálni azért, hogy rendszerének gyökeréhez férkőzhessünk. A való helyzet s az egész változás csupán az, hogy a *hatalmat* a fronton járt *uj nemzedék vette a kezébe*. Itt aztán ez a változás az állam-élet testében oly jelentős uj formulák létrejöttét okozta, — ez az idők s a haladás örök törvénye, — amely alól, sajnos, csak Magyarországnak sikerült kibujni.

1914-ben, mikor a világháboru kitört, Európa egy óriás krizis kinos perceit élte. Intézményesen még éltek egyes országokban a régi dinasztikus érdekek, de már ugy a polgárság, mint a munkásosztály más utakon haladt. Az abszolutisztikus, a liberális és a szociálista gondolatnak kellett egy fedél alatt meghuzódni, ami természetüket tekintve, persze semmiesetre sem volt egészséges állapotnak mondható. Jönnie kellett tehát a megoldásnak! Ezt az óriási diszharmoniát — éppen az *állam érdekében* — meg kellett szüntetni! A háboru rettenetes vér- és anyagi áldozatai révén — kérlelhetetlenül megadta a kegyelemdöfést annak a bünös reakciós politikai, s a háborut kizárólag üzleti vállalkozásnak tekintő liberál-gazdasági irányzatnak, amely oly kevés felelősséggel és lelkiismerettel képes volt öreg kontinensünket a pusztulásba dobni. Jönni kellett tehát az ökölnek. Vörösre festve aztán le is csapott több helyen, de a bünösök megbüntetése helyett *milliók* ártatlan tömegét kergette éhhalálba és nélkülözésbe. Minden rendszer csődöt mondott, nem volt a háboruból kikerült Európának egyetlen olyan igazsága sem, amiben hinni, vagy amiért lelkesedni lehetett volna.

Ebben az óriás khaoszban, azt hiszem, egyedül Mussoliniben volt meg a bátorság, hogy feltegye magában a filozofikus kérdést: Hol az igazság? És nagyon helyesen adta meg erre a feleletet, amikor egy általa létrehivott rendszer alapján nem szóval, de *tettekkel* igazolt politikában körülbelül ezeket mondta: Seholsem, tehát mindenütt! Az igazság nem politikai pártokhoz kötötten jelentkezik. Kacskaringós az utja és szeszélyes pályáján — legalább egyszer — *minden* politikai bolygóval találkozik.

A háborut és forradalmakat átélt uj nemzedék hivatalos állásfoglalásaként fogadhatjuk el ma már ezeket a szavakat. A régi igazságok megdültek, hogy helyettük, de *mindannyiukból*, egy uj igazságnak adjanak életet. Nem dobhatjuk el véglegesen sem a nacionalizmust, sem a szocializmust, szükségünk lehet a liberálizmusra éppen ugy, mint a demokráciára. Fel kell ismernünk a történelmi mult erős alapját, de ráépitve haladni kell az idővel és be kell hódolnunk uj szükségleteknek. *Mindenre* szükségünk van, — hiszen az élet is a „mindent" foglalja magában, — de *különböző helyeken, különböző időben, különböző módon* alkalmazva és igazságukat állami vagy gazdasági berendezkedésünk *más-más területén érvényesitve*. Ez körülbelül az az uj politikai hitvallás, amely *Olaszország területén* a fassizmus rendszerében nyert megtestesülést.

(Folytatása a második oldalon)

Debrecen magyar közönsége óriási lelkesedéssel fogadta olasz vendégeit

A város hazafias polgárainak ezrei vonultak ki szombaton délben az olaszok fogadtatására Tizezer főnyi tömeg lelkes ünneplése a Csokonai-színház előtt — Lampionos szerenád az olasz vendégek tiszteletére

Gróf Durini di Monza követ, gróf Antonió Cippico szenátor és Antonió Widmar sajtófőnök Debrecenben

(A Hajdufőld tudósitójától.) Debrecennek régen volt olyan igaz bensőséges, lelkes ünnepe, mint a szombati, amikor *Mussolini* dicsőséges Italiájának kir. követét, *Durini di Monza* grófot, a Magyarországon időző olasz képviselők vezetőjét, Antonio *Cippico* szenátort és az olasz követség sajtófőnökét, Antonio *Widmart* üdvözölte falai között. A lomha, nehezen lelkesedő város megmutatta, hogy szivében van még hit, tüz, hazafiui láng s lelkében él a hála, melyet minden magyar érez az eltiport ország hatalmas barátja: Itália irányában.

Az olasz vendégek látogatása, illetőleg a rendkivül lelkes fogadás sokkal több volt, mint sablonos udvariassági tény. A fellobogózott város ünnepi arculatán, az égő szemek tüzében az éljenzés és ünneplés tomboló viharában Olaszország képviselői megláthatták ennek a nemzetnek igazi valóságát, mely minden egyedével, minden porcikájával szomjasan sóvárogja a feltámadás, a könyörtelen leszámolás nagy napját. Tapasztalhatták, hogy az őrizetlen barátság, szives vendégszeretet mellett, ez az érzés százszoros erővel kovácsol oda mindnyájunkat az ő oldaluk mellé.

Itália képviselőinek látogatása a mi szempontunkból mást is jelent, mert alkalmat adott arra, hogy ez a város megmutassa a maga fiatalságát. A réginél jobb, egészségesebb lelkü fegyelmezett ifjuságot, amely sokszorozott mértékben érti és érzi meg annak az Italiának céljait, melyet szinte mind *fiatalok* vezetnek a Cézárok roppant világimpériumának feltámasztása utján.

A gyönyörü ünnepségről a következőkben számol be a *Hajdufőld* tudósitója:

NYOLCEZER EMBER VÁRJA AZ OLASZ VENDÉGEKET

Szombaton reggel már a korai órákban lobogó diszbe öltözött az egész Debrecen. A házakon szinte szokatlanul nagy, szines zászló rengeteget lobogtatott az áprilisi szél a kirakatok megteltek olasz és magyar nemzeti szinekkel, a *Kormányzó* és *Mussolini* fényképevel.

Féltizenkét órakor valóságos népvándorlás indult meg a nagyállomás felé, amelynek feldiszitett, fellobogózott perronján az előkelőségek tömege és az ifjusági alakulatok várták az olasz vendégeket. A fogadtatásra megjelent előkelőségek sorában ott volt: dr. *Hadházy* Zsigmond főispán, *Vásáry* István polgármesterhelyettes és a városi tanács, *Vargha* Kálmán gazdasági akadémiai igazgató, felsőházi tag, *Balás* Károly Máv. üzletigazgató, *Sághy* Lajos rendőrfőtanácsos, *Illyefalvy Vitéz* Géza egyetemi prorektor, *Debreczeny* Ferenc főgimnáziumi tanár, a IX. cserkészkerület ügyvezető elnöke és számos előkelőség.

A fogadtatásra kivonult a Turulszövetség debreceni zászlóalja. A pompásan fegyelmezett, nagyszerü gárdát *Nitsch* Ernő kerületi főlövészmester, a „Festetich" bajtársi egyesületet *Hinkó* Ferenc vezér, a „Csaba" bajtársi egyesületet *Csicsák* György főlövészmester, a „Werbőczi"-t *Uray* Sándor főlövészmester, az „Árpád" bajtársi egyesületet pedig *Bányay* Sándor főlövészmester vezette. Megjelent a Fazekas Mihály-főreáliskola kitünő zenekara, felvonultak az árvalányhajas cserkészcsapatok, amelyek a perronon vontak sorfalat.

Nagy feltünést keltett a hét tagból álló debreceni olasz fascista kolonia, amely *Vidoni* Giobatta vezetésével a fasciszták fekete ingében, mellén a trianoni jelvénnyel jelent meg a fogadtatáson.

Kint az állomás előtti térségen ekkor már hat-nyolcezer főnyi lelkes közönség várakozott a vendégekre.

Eja—eja alala!

Tizenkét óra után néhány perccel robogott be az állomásra a budapesti gyorsvonat. Ebben a pillanatban elementáris erővel tört fel az éljenzés. A bajtársi egyesületek diszszázadai fascista módra, magasba lendült karral dörögték:

Eja—eja alala!

A vonat első kocsijából vidám, mosolygó arcokkal szállottak le az olasz vendégek: *Durini di Monza* gróf, Antonio *Cippico* szenátor és Antonio *Widmar* sajtófőnök. A hatóságok vezetőivel váltott szives kézszoritás után Nitsch Ernő, a „Turul" kerületi főlövészmestere jelentkezett Durini di Monza gróf előtt, majd a bajtársi századok arcéle előtt *Ghiczy* Béla, a gazdász ifjuság elnöke rövid, lendületes olasznyelvü beszédben üdvözölte a vendégeket. Durini di Monza gróf, Cippico szenátor, Widmar sajtófőnök ezután a hatóságok képviselőivel együtt a „Himnusz" lélekemelő hangjai mellett, a közönség szünni nem akaró ovációja közepett és a fotografusok masináinak valóságos pergőtüzében elléptek a bajtársi századok és a cserkészcsapatok előtt.

Az üdvözlések

Bent az elsőosztályu váróteremben percekig tartó viharos éljenzés fogadta az olasz vendégeket, akiket a városi tanács élén dr. *Vásáry* István polgármesterhelyettes a következő beszéddel üdvözölt:

Mélyen tisztelt Uraim!

Kedves vendégeink!

— Fogadják e percben, amikor e tiszta magyar város falai közzé érkeztek, e város tanácsának és lakosságának meleg baráti üdvözletét, mély tiszteletét és őszinte háláját, amelyet e város minden lakosa egy-

„HAJDUFÖLD" politikai napilap Kiadóhivatala

Csodálkozva teheti fel ezek után bárki azt a kérdést, hogy vajjon ez a változás nálunk miért nem következett be? Hiszen a mi bőrünk árán mindezek a rendszerek érvényesülni próbáltak. Ki lenne akkor hát hivatottabb a végső tanulság levonására, mint éppen Magyarország?

Egy spekuláns szellemü liberalizmus éppen a nemzeti osztályainkat forgatta ki vagyonából, egy demagóg forradalom eljátszotta régi országos gazdagságunkat és nagyságunkat, mig a III. internacionalé szereplése révén és ennek folytán egy idegen megszállás miatt proletárabbak lettünk a proletárnál. Kinek van hát nagyobb szüksége *uj igazságra, kenyérre, méltányos életre* és *jobb politikára,* mint éppen ennek a szerencsétlen és koldus magyar népnek?

Mindazok, akik a háborut hazulról, magas közgazdasági vagy politikai pozíciók bársonyszékeiből szemlélték, ezekre a fejtegetésekre fölényes kézlegyintéssel válaszolnak. Nekik eddig is jól ment és ezután is jól fog menni, tehát nincs szükség semminemü változtatásra. Ők nem fogadják el azt a tételt, hogy az élet eredeti értelmét és igazságát mennyivel jobban megmutatja egy ezer borzalom és rettegés között átélt pergőtüz, mint akár a Nemzeti Kaszinóban huszonöt esztendő óta folyó kaláberparti, hogy az állam nem én vagyok, még csak te sem ilyen vagy amolyan részvénytársaság, hanem *mi együtt* 10 millió szenvedő és nélkülöző magyar; hogy a bátorság, tehetség, ész nem a protekcióval és fizetési osztállyal nő egyenes arányban; hogy a tetterő és önzetlenség, a munkabirás és ambició a fiatalokban sokkal nagyobb mértékben érvényesül, mint ő bennük. És ha mégis támogatnak valakit, hát kiket támogatnak? Az ujat hozó és bátor fiatalok csapatát? A tuberkolotikus egyetemi hallgatót vagy az érdekeiért pozdorjává lőtt fiatal hadirokkantat? Nem! Ők más fiukra vágynak. Üresszivü, bankokban nevelt kaucsuk hátgerincü és puderes arcu „finom" ifju óriásokat akarnak látni, akik az ők elkoptatott kováikat mégegyszer tüzre lobbantják. Ők nem látják be, hogy a fiatalság a jövő haza; hogy a fiatalságnak *szükségképpen* különbözni kell az elődeiktől, mert ez a haladás, az előbbrejutás, a boldogulás feltétele.

A fasció, mikor fegyvert fogott, körülbelül ez ellen a bankigazgatós világ ellen indult harcba. Olaszországban győzött, nálunk elbukott. Gyengék, közönyösek voltunk, elfogadtuk a nyugalom borravalóját, féltünk cselekedni, a pénz nyakunkra lépett és nem mertünk (vagy ha tetszik: nem *merünk)* ellene fellázadni.

Tudjuk nagyon jól, hogy a fassizmus nemzeti specialitás. Nem is erre, vagy a diktátorságra vágyunk, hanem *alkotmányos életünk keretében* egy olyan *fiatal* „fassista" politikára, amely bár megmenti a nemzeti gondolatot, de egyuttal kenyeret is hajlandó adni valamennyiünknek. Egy olyan fiatal, tetterős politikát szeretnénk látni a magyar parlamentben, amelynek minden társadalmi osztály *egyenlő,* édes gyermeke, amely frázisok helyett tettekkel hajlandó operálni, amely végre levonja tartozásának konzekvenciáját, erre a háborut járt, nyomorban és nélkülözésben felnőtt, állás és kenyér nélkül tengődő uj nemzedékre vonatkozólag is.

Hogy ez a politika gyakran nem is olyan rossz üzlet, mutatja a megfiatalitott Olaszország példája.

(Az olasz vendégek látogatásának foytatása)

aránt érez Önök és az Önök által képviselt olasz nemzet iránt.

— E város lakosságára sokan azt mondják, hogy érzéseinek talán nem tud a külső formák szerint olyan erősen és annyira érzékelhetően kifejezést adni, mint amilyen erősen ezek az érzések benne élnek. Talán azért van ez, mert az érzések mindig szive legmélyéről fakadnak fel, s azoknak nem hangja, nem mesterséges formája, hanem melegsége az, ami az igazi értéket jelenti. *S higyjék el, mélyen tisztelt uraim, nincsen e városban egyetlen magyar szív, amelyből forró fohász ne szállna az egekhez az olasz nemzet boldogságáért és javáért.*

— Érezzék ugy magukat e város falai között, mint ahogy ott érzi az ember magát, ahol őszinte tisztelettel, igaz barátsággal, meleg szeretettel vártak reá, s szolgálja az az idő, amit közöttünk eltöltenek, az olasz és magyar nemzet közötti kapcsolatok megszilárditását, az olasz és magyar nemzet elválaszthatatlan baráti összeforrását.

Az üdvözlő beszédre *Durini di Monza* olasz követ válaszolt. Ő már a mult év novemberében látta, hogy Debrecen milyen szeretettel viseltetik az olasz nép irányában. Most ebbe a legmagyarabb városba elhozta Cippico szenátort, hogy győződjék meg saját szemeivel e város érzületéről.

Utána *Ilyefalvy Vitéz* Géza egyetemi prorektor olasz nyelven az egyetem üdvözletét tolmácsolta.

Rámutatott az olasz és magyar nemzet kölcsönös rokonérzelmeire. A lelki rokonság — mondotta — soha olyan szilárd barátságot nem teremthetett a két nemzet között, mint most, amikor a szerencsésebb barát erős kezét segitő jobbul nyujtja igaztalanul földre tiport testvérének.

Giobatta *Vidoni* néhány meleg olasz szóval a debreceni fasció nevében köszöntötte a vendégeket.

Az üdvözlésért Antonió Cippico szenátor mondott köszönetet s tolmácsolta az egész olasz delegáció köszönetét, rokonérzését.

Diszebéd nyilvánosság nélkül

A vendégek ezután beültek Debrecen város hires ötösfogatába és a város lakosságának viharos lelkes éljenzése, tomboló ovációja közepett az Arany Bikába hajtattak, ahol a városi tanács tiszteletükre bankettet adott.

A diszebéden elhangzott felszólalásokról nincs módunkban tudósitást közölni, mert a város ebédjére a debreceni sajtót érthetetlen okból nem hivták meg. Az ebéden a debreceni fascista sajtót igy azután csak az egyetlen *„Független Ujság"* képviselte.

A klinikai telepen

Ebéd után az olasz vendégek a debreceni előkelőségek társaságában a klinikai telepre hajtattak, ahol Verzár Frigyes egyetemi rektor angol, Belák Sándor professzor pedig olasz nyelven üdvözölte őket. A vendégek azután megtekintették az egyetemi klinikákat és a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a magyar kulturának erről az egyik legnagyobb büszkeségéről.

Innen az ősi Kollégium könytárába mentek és nagy gyönyörüséggel szemlélték annak páratlan raritásait, melyeket Vargha Zsigmond egyetemi tanár mutatott be nekik.

Rövid pihenő után az olasz vendégek résztvettek a főispán által tiszteletükre rendezett teán.

Tizezer ember tüntetése a Csokonai-színház előtt

Este 8 órakor a Csokonai-színház előtt felejthetetlen, impozáns tüntetést rendezett Debrecen város lakossága az olaszok tiszteletére. Hét óra után már hatalmas közönség lepte el a színház környékét s annak ellenére, hogy az óriási tolongásban néha tul erélyesen tartották fent a rendet, a publikum mindvégig kitartott. Fél nyolc órakor már jóformán megközeliteni sem lehetett a szinházat. A rendőrségi épülettől a Városházáig, a Batthyány-utca elején és a

IV. Henrik

Dráma 3 felvo ásban. Irta Luigi Pirandello. Forditotta: Fáy E. Béla. Bemuta ta a Csokonai-szinház magyar szinpadon először április 28 án.

(In.) A világtörténet méhében uj erők csirái várják az életrekelést. A váteszek és a tudósok sejtik, hogy a modern kultura csődjére következik egy monumentális megujhodás: a keresztény igazság röneszánsza, mely évszázadokra eldönti majd a formák és stilusok, gondolatok és problémák sorsát, megtermik ujra a kifejezést, mely rendezett lélekkel, tisztán és nyilegyenesen viszi tovább az uj idők lendületét. S ha ennek is eljön a kimerülése, ismét csak ott lesz az alakitó és megoldó kereszténység, mert a krisztusi igazság tartalma örök: *kiviile nem lehet lényeg, nélküle nem lehet forma.*

Ma a forrongás zürzavar-korszakát éljük. Erjed és érik az „izmus"-ok tömege, tétova-zsenik és kapkodó tehetségek tarkitják a letünt irányok emlékeit: nincsen forma és meredek ösvényen bukfencezik a tartalom, már eltemettük a régit s még kevesen találták meg az ujat, a szent és hatalmas életerőt, melynek hevitő lelke és irányitója a már kitermett lángelmék közül Prohászka Ottokár volt. A többiek pedig, a Bernard Show-k és a Pirandellók járják a formakeresés üstökös-utját, vakitó fényükkel fellobbantják a végtelen égbolt ezerszemü kis pislákolását s azután rohannak tovább a feltarthatatlan, izzó és korlátlan uton, hogy összetört törvények s szétzuzott naprendszerek fölött átvágjanak az ismeretlenség megismerése felé.

*

Ha Luigi Pirandellót — nem az irodalmi primadonnát, hanem az uttörő lángelmét — a maga tényleges értékeiben akarjuk fölkutatni, ugy bele kell néznünk ennek a világnak forrongó erjedéseibe. A tulsó oldalon levők egyik modern és tekintélyszámbamenő szellemhistorikusa, *Juhász* Andor az ujkor csődjénél France-ot, Shaw-t és Pirandellót jelöli meg, mint akik a kihunyó formák és problémák viharai között az átértékelődés munkáját végzik. Felállitja a tételt, hogy minden forrongó korszakban az épitők előtt megjelennek a romboló szellemek, akik a romokat eltakaritják. „Igy léptek fel a pusztuló antik korban a nagy szatirikusok: Persius, Juvenalis, az ujkor hajnalán Reuchlin, Erasmus, Rabelais, alkonyán France, Shaw és Pirandello". Szerinte Pirandello már tul is hajtja magát a társai fölött s az emberi egyéniséget is szabaddá teszi. „Rémülten eszmélünk rá, hogy elveszitettük Énünk korlátait és valóságunk a képzeletbe, ébrenlétünk az álomba, életünk az őrület fantazmagóriába torkollik". És itt érkeztünk el ahhoz a ponthoz, ahol Pirandello már széjjeltörte a meglevő formát, de az uj, a bekövetkező keresztény-röneszánsz lényegéhez még nem érkezett el. Az igazságban, a valóságban már nem hisz és kétfelé választja el az embert, egy igazi- és egy tükörképre, melyekről nem lehet tudni, hogy melyik az igaz és melyik a tükrözött? Vajjon a normális tipus az őrült, vagy forditva: maga az őrültség valószerü? Ez a relativ felfogás a központi belső probléma, mely töri, vágja és zuzza a formáknak korlátait, hogy megfogja, megrázza s azután kiegyenlitődés nélkül hagyja a gondolat-eszmék paroxizmusába ragadott lelket.

*

A *„IV. Henrik vagy az Élő álarcban"* cimü dráma ezt az emberfölötti kettőséget fejezi ki. Középpontjában ott áll a kétfelé szakadt ember, aki egy lovasünnepélyen IV. Henrik maszkját viselte és szerelmi vetélytársa észrevétlenül megsebezte a lovát. Ő a tarkójára esett és 12 évig tartó őrült állapotban IV. Henriknek képzelte magát. Mikor a szindarab elindul, „IV. Henrik" már józan, de játssza tovább az őrült szerepét, először azért, hogy őrületesen kétélü szinjátékával, mely Pirandello szerint épolyan való, mint amennyire bolond az őrültség-tettetők józansága, kitapasztalja s megsebezze az emberiséget, majd amidőn már nyilvánvalóvá lesz a gyógyultsága s egy rapszodikusan feltörő lelkiállapotban halálraszurja a vetélytársát, tovább játszik, hogy megmeneküljön. Látható tehát, hogy ez a pirandellói téma élesen ellentétes a keresztyén-világfelfogás *egyén-igazság* szemléletével. Ami megragad benne, az a lángelme-ötlet és formai ujszerüség, a zseninek kérlelhetetlen fölénye, ez azonban a lelkünket összeborzolja s megbillenti az érzelmek egyensulyát. Mindazáltal Pirandello *nem a destrukcióért rombol:* ő az uj tartalmat és stilust keresi kétségbeesett lángolással, azt a világformáló lényeget, mely elébb vagy utóbb, de meg fog pihenni Krisztus szivén és rajta keresztül elhozza majd a második röneszánszot.

*

A debreceni Csokonai-szinház nemcsak az olasz-magyar érzéskapcsolat kimélyitésének, de az irodalmi tájékoztatás kulturmissziójának is elévülhetetlen szolgálatot tett, mikor a IV. Henriket — Magyarországon először — szinrehozta. A Pirandello-bemutatónak külön érdekességet adott, hogy forditása is Debrecenben

szinházat környező utcákban feketélett a tömeg. Talán Károly király debreceni látogatása óta nem gyült össze itt ennyi ember s hozzáértők állitása szerint közel 10.000 főnyi tömeg várta az olaszokat.

Fél nyolc órakor megérkeztek a bajtársi egyesületek fegyelmezett csapati. Gyönyörü látványt nyujtottak a lámpionok, fáklyák alatt felvonuló bajtársak, akik ezután a szinház kivilágitott erkélyével szemben helyezkedtek el.

A szinház előcsarnokában

Nyolc óra előtt néhány perccel érkeztek meg az olasz vendégek a szinház bejáratához. Lent a szinház előcsarnokában Kardoss Géza szinigazgató várta és köszöntötte őket, majd az előkelőségek megjelentek a szinház erkélyén, ahol egetverő éljenzés köszöntötte őket. Az ifjuság magasba emelt lámpionokkal, felemelt karral és háromszoros éjjaéjja alalával fogadta őket. A lelkesedés ereje átragadt a közönségre is, amely percekig kalap és kendő lobogtatással, meg-meg ujjuló éljenviharokkal köszöntötte a magyarság barátait.

Ezután az Egyetértés levente zenekara játszott magyar darabokat, majd pedig Kollventz Rezső karnagy vezetése alatt az egyesitett debreceni dalárdák a Himnuszt és a Hiszekegyet énekelték el.

Utána az ifjuság soraiban ujra felzendült a dörgő „Ejja-ejja alala!"

Cippico szenátor pedig érces hangon kiáltotta a tömeg felé:

Evviva Ungheria!

Evviva Italia! Evviva Mussolini!

Ünneplés a szinházban

Bent a szinház nézőterén megujuló éljenzés fogadta a tanácsi páholyba lépő illusztris vendégeket. A közönség helyéről felállva, egy emberként éljenezett és tapsolt. Ugyancsak állva hallgatták végig a Giovinezzá vérforraló akkordjait és a magyar Himnuszt is.

Majd Boross Ferenc főreáliskolai tanár tartott tartalmas és nagyhatásu beszédet. Felelevenitette a régi olasz-magyar kulturkapcsolatok emlékét, majd igy folytatta a beszédet:

— Ma Pirendellot játszák annak a Kossuthnak a városában, akinek katonái Világos után elmentek az olasz csatamezőkre, hogy ha már nem harcolhatnak a magyar szabadságért, küzdjenek és meghaljanak a nagy, egységes Itáliáért.

Boross Ferenc ezután olasz nyelven intézett köszöntő szavakat a vendégekhez, akiknek nevében Antonió Cippicó szenátor válaszolt.

Cippico szenátor válasza

Cipicco szenátor Boross Ferenc tanár üdvözlésére válaszolva köszönetet mondott a lelkes fogadtatásért s többek között a következőket mondotta:

Az olasz-magyar barátság politikailag immár annyira szilárd, hogy azt semmi sem zavarhatja meg. Most a gazdasági kapcsolatok kiépitése után arra kell törekednünk, hogy minél jobban megismerje egymást a két nép, különösen kulturális és irodalmi téren. A felelős állásban levő magyar államférfiak még többet fognak tenni, hogy közelebb jusson Magyarország lelkéhez. Olaszországban a modern magyar irodalmat igyekeznek megismerni Petőfitől Herczeg Ferencig. Boldog, hogy jelen lehet, amikor Olaszország egyik legnagyobb irójának darabját mutatják be. Az a jelentősége ennek az előadásnak, hogy kezdetnek lehet tekinteni a modern szinházi irodalomnak Magyarországon való megismerésében.

A rendetlenség után kell, hogy ezen a vén Európán uj rend és szervezettség következzék be. Magyarország, amely, mint Olaszország, magának vindikálja azt a jogot, hogy a bolsevizmust letörte, jó, ha megismeri a mai olasz irodalmat. Az ujjászülető Magyarország napja biztos. Más költőket, más müvészeket várunk, hogy kifejezzék azt a lendületet és lelkesedést, amely lelkünkben mélyen gyökeredzik.

A tomboló lelkesedéssel fogadott beszéd után megkezdődött Luigi Pirandello IV. Henrikjének előadása, melyről lapunk más helyén számolunk be.

Kardoss Géza szinigazgató üdvözlése

Az olasz-magyar barátság lélekemelő megnyilatkozásának regisztrálásánál nem feledkezhetünk meg *Kardoss* Géza szinigazgatóról sem, aki a Pirandello bemutató megrendezésével egyik legfontosabb tényezője volt a nagyjelentőségü látogatásnak. A direktort, aki ezzel az akciójával ugy kulturális, mint politikai szempontból is érdemes cselekedetet hajtott végre, igen számosan üdvözölték. Az est jelentőségét a fővárosban is átérezték, amit az is bizonyit, hogy Kardoss szinigazgató a következő táviratot kapta:

„Pirandello bemutatóhoz, — amit szinészetünk ujjászületését jelző kulturális eseményként üdvözlünk, — szerencsekivánatokkal gratulál a budapesti szinészek szövetsége. *Hegedüs* Gyula, dr. *Molnár* Dezső."

Ugyancsak lelkes hangu telegramban üdvözölte a Szinpadi szerzők egyesületének elnöksége is.

készült, ahol legkiválóbb olasz müforditónk, *Fáy E.* Béla stilusban, kifejezésben s az átültetésnek egész feldolgozásában eddigi munkásságához méltó és nagyszerü forditást végzett. A szombat-délelőtti főpróbán, melyet a sajtó képviselői néztek végig, ugyanez a pontos kidolgozás és iránybeli átértettség nyilatkozott meg. A rendkivül bonyolult s nagy idegmunkát igénylő cimszerepet *Forgács* Sándor játszotta hü felfogással, a lelki dualizmusnak lendületesen ható kivetitésével s tempójával. *Halassy* Mariska alakitásából most is a szellemi intelligencia mélysége s tartalma sugárzott elő. Játékából kiérzett, hogy nemcsak szerepet alakit, de vele együtt az egész problémát be tudja tölteni s körüléri a területet, melyen a világirodalomnak vivódásai forrnak. *Hermann* Manci a maga kis szerepébe eleven szint és tökéletesen megértett lényeget öntött, ugyanezt mondhatjuk *Szigethy* Jenőről, aki egyik legértékesebb alakitását produkálta. Igen jók voltak *Fülöp* Sándor, *Szirmai* Vilmos és *Rajz* Ferenc. A rendezés ugy tempóban, mint kiállitásban méltó volt a Csokonai-szinház ünnepi eseményéhez, csupán a bencésapát reverendájára kellett volna a kolduló barátok fehér öve helyett egy fekete skapulárét alkalmazni.

Kun Béla kiadatását közönséges és nem politikai büntettek alapján kéri a magyar ügyészség

A hirhedt hajdani kommunista vezér már május elsején meg akarta kezdeni agitációját Magyarországon

Budapest, április 28. A bécsi rendőrségen ma ismét ki akarták hallgatni Kun Bélát és négy letartóztatott büntársát, azonban ugy Kun Béla, mint négy társa kijelentették, hogy semmiféle vallomást nem tesznek Bécsben tartózkodásuk céljairól és egymással való összeköttetéseikről.

Kun Béla többszöri kihallgatása alkalmával csupán annyit ismert be, hogy

moszkvai megbizatása kizárólag Magyarországra szólt

és hogy Bécsben kifejtett propagandája semmiféle más államra nem terjed ki. A lefoglalt okmányok és feljegyzések között igen sok irat van, amelyek kizáróan a moszkvai kommunista végrehajtóbizottság terveit tartalmazzák a Magyarországon tervezett akció ügyében.

Ezt látszik bizonyitani az a körülmény, hogy a Neuban-Gasse 5. szám alatt, ahol Kun Béláék irodája volt s ahol a magyar kommunistapárt irodáját rendezték be, olyan iratokat is találtak, amelyekből kiderült, hogy a Magyarország ellen meginditandó kommunista akciónak már a legközelebbi napokban meg kellett volna indulnia. A Bécsben megalakult magyar kommunista párt ugyanis nemrégiben elhatározta, hogy

május elsején végrehajtja a Magyarországon a tervezett — most még csak kisebb jelentőségü — akciót,

amlyre Moszkvából „megfelelő" vezért kért. Igy került Bécsbe Kun Béla, hogy átvegye a szervezkedés és akciók irányitását.

Illetékes helyen nyert információk szerint a budapesti ügyészség Kun Béla kiadatását közvetlenül kéri az osztrák hatóságoktól

pénzhamisitás, ralbás és a rendtörvény alapján, tehát közönséges és nem politikai büntettek cimén.

Nagy a valószinüsége annak, hogy az osztrák hatóságok Kun Bélát ki is adják, mert a bécsi jogászkörök véleménye szerint ha a magyar ügyészség közönséges büncselekmények elkövetését bizonyitja rá Kun Bélára, abban az esetben a magyar-osztrák egyezmény értelmében

Ausztria köteles őt kiadni Magyarországnak.

Az egész ügyről Sztrache Gusztáv főügyész a következőképpen nyilatkozott:

A kir. ügyészség Kun Béla elfogatásáról hivatalos értesitést nem kapott s igy természetesen nincs módjában, hogy konkrét intézkedéseket tegyen, annyit mondhatok, hogy Kun Béla ellen egész csomó elfogató parancsot adott ki a kir. ügyészség s azok még most is érvényben vannak.

FŐUGYÉSZI KINEVEZÉS DEBRECENBEN

Budapest, április 28. A Kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére *Szirmay* Istvánt a nyiregyházai törvényszék elnökét debreceni kir. főügyésszé, *Illés* Endre dr főügyészi cimmel felruházott ügyészségi elnököt a nyiregyházai ügyészség élő évé nevezte ki.

Rádió-müsor

D. e. 9: Ujsághirek, kozmetika. 10: Római kat. egyházi zene és szentbeszéd az Egyetem-téri templomból. Szentbeszédet mond Tóth Tihamér dr. c. apát, egyet. tanár. Az egyházi énekeket az Eötvös József reálgimnázium énekkara adja elő Cservenka Károly karnagy vezényletével. 12: Déli harangszó az Egyetem-téri templomból. Utána a m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. E hangverseny szünetében pontos időjelzés- és időjárásjelentés. 3.30: A m. kir. földmivelésügyi miniszterium rádióelőadássorozata. Weiser István m. kir. gazd. főtanácsos, kisérletügyi főigazgató előadása: „A takarmányhamisitásról". 4: Kalotaszegi népmesék. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és sporteredmények. 5: Klasszikus operettrészletek a régi Népszinház operettmüsorából. 6.10: Magyary Endre postamérnök előadása: „A lakihagyi nagy adóról a rádió nagyközönségének". 6.45: Sport- és lóversenyeredmények. 7: Előadás a Studióból: „A sasfiók". 10: Pontos időjelzés, a sport- és lóversenyeredmények ismételt közlése. Utána Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

Bikszádi gyógyforrásviz

gyomorfájás, nehéz emésztés, gyomorégés ellen a legjobb.

Debreceni Gőztéglagyár RT.

Legjobb minőségü **kis- és nagyméretü fali csertégla, egyéb alaktéglák, lapos hódfarku- és kupás cserép** állandóan kapható a központi irodánkban, Kossuth-utca 34. szám, Telefon: 14—12. szám, vagy a gyártelepen Bellegelő 504. Balmazujvárosi-ut mentén. Telefon 5—69. sz.

Gyártelepünk rendes nyomtávu iparvágánnyal van felszerelve.

INGYEN utazhat Budapestre, mert megtakaritja az utiköltséget, ha a **JAMES, RUDGE, TRIUMPH** angol világmárkákból vásárol **MOTORKERÉKPÁRT** a vezérképviseletnél, **BRUCK NÁNDOR ÉS FIAI** cégnél Budapest, VI, Jókai (Gyár) u 21. Motorkerékpárjaink a magyar vidéki utakon gyönyörüen beváltak és ugy Budapesten, mint vidéken rohamosan terjedtek el.

Motorkerékpárok már 1.150 P ártól 13 P heti részletfizetéssel kaphatók.

Prospektust ingyen és bérmentve.

Helyi képviselőnk:

Hungária Müszerüzem és ifj. Vértessy I.

— **Gyula diák:** legszebb irredenta kötetei, Gyujtogatás, Dal, amelyet nem daloltak végig, Idők sodrában. Kaphatók Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésben, Piac-utca 8. Telefon 2—96.

Fizessen elő a Hajdufőldre

A bihari dal

Irta: Dr. ERTSEY PÉTER

Elmondja a szerző Derecskén, 1928 április 29-én Csonkabihármegye dalosainak ünnepén a hősök szobrának megkoszorúzásakor.

Szálljon messze a dal minden világ tájra
Minden magyar hősnek zöldelő sirjára,
Szálljon égi szárnyon, viharral, szélvésszel,
Vigye könnyeinket a sirokra széjjel,
Szálljon lepke szárnyon, szálljon virág szálon,
Tajtékzó paripán, vagy tüzes villámon.

Vidd el a szivünket, vidd el a lelkünket
Vidd el bánatunkat, hulló könnyeinket,
Vidd el a hálánkat, szent csodálatunkat,
Vigy el innen mindent, mit magyar szív adhat,
És a dal virágit fonjad koszoruba,
S tedd a magyar hősök zöldelő sirjára.

S vidd el a sirjokhoz a szép magyar zenét
Vidd fogadalmunkat, szivünk üzenetét,
Hogy immár erős lett az elgyengült karunk
Istenért, hazáért mi is halni tudunk.
Hősi példátokból uj erőt meritve
Harci riadóra magunk elkészitve.

Egyik kezünkben az ősi lantot tartva,
Másik kezünkben a buzogányt forgatva
Itt áll tettre készen a bihari gárda,
A vezér szavára, parancsára várva,
Ősi toborzóra, harci riadóra
Csehvel meg oláhval egy két fordulóra.

És elszállott a dal s a hősök üzennek,
Nem sok beszéd fiam, nincs értelme ennek,
Ha elég erős vagy, fogjad Botond bárdját,
S zuzzad össze vele Trianon kapuját,
Két marokra fogva csehet és az oláht,
Üsd, vágd össze őket, sem testvér, sem apád.

Trianoni határ, mi az a magyarnak?
Hogyha a magyarok mind egyet akarnak,
Viharban, szélvészben, völgyön vagy hegyen át
Jézus szent nevével száguldjon paripád,
Száguldjatok vadon jobbra s balra sujtva
Mig csak el nem értek az Őshatárokra

Haza szeretettel, isteni szent hittel,
Kéz a kézbe fogva bizton éritek el,
Rajta testvér! Indulj! Sokáig már ne várj!
E rongy határon tul millió testvér vár,
Agyon sanyargatva millió testvér vár,
Talán a sok szegény várni sem képes már.

Rajta! Rajta! Magyar ne gondolkozz soká
Ne várd mig erősbb lesz ujból cseh és oláh,
Csak ve ény szóra várj! S jelentsd! A harcra kész,
S aztán száguldj, rohanj mint vihar és szélvész!
Együttes cselekvés, együttes alkotás
S ekkor eljön testvér! A szent feltámadás!

Salvator forrás!

Kellemes ital üditő, gyógy- és asztali viz
VESE, HOLYAG, RHEUMA BETEGEKNEK
TERHES ÉS SZOPTATÓNŐKNEK NÉLKÜLÖZHETETLEN
SAVOLDÓ VASMENTES
Kapható mindenütt.

A JÓTÉKONY NŐEGYLET MŰKEDVELŐ ELŐADÁSA

(A Hajdufőld tudósitójától.) Városszerte óriási érdeklődés előzi meg azt a nagyszabásu jótékonycélu előadást, melynek keretében május hó 3-án és 4 én a Jótékony Nőegylet Csiky Gergely halhatatlan becsü művét, a Nagymamát hozza szinre. A jótékonycélu előadás tiszta jövedelme az egyesület árvaházának ujbóli megnyitását szolgálja. A szindarabot *Forgács* Sándor rendezi és mindkét napon este fél 8-kor kezdődik a Csokonai szinházban. A szereposztás a következő: Szerémi grófné — Fráter Erzsébet, Ernő, unokája, — Mihálka Béla, Örkényi Vilmos — Lánczy István, Kálmán — Nagy Sándor, Piroska — Tervey Rózsika, Timár Karolin igazgatónő — Korvény Livia, Mártha — Galánffy Zsazsa, Tódorka Szilárd — Laczkó József dr., Langó Seraphine — P. Kovássy Irén, Koszta — Nagy József, növendékek: Belák Baba, Terestyéni Kató, Hatty Annus, Fehér Klári, Soós Margit, Henffel Edits, Dants Ilon, Siposs Erzsébet, Antalffy Klára, Katona Ibolya, Péntek Irma, Markaly Anikó, — gazdasszony: dr Szabó G-né, pincér — ifj. Uray Sándor.

Jegyek az előadásra Balogh és Riskó Piac-utcai üzletében, az előadás napján a szinházi pénztárnál válthatók. Alsó és közép kispáholy 20 pengő, családi páholy 30 pengő, támlásszék 5, 4 és 3 pengő, másodemeleti páholy 10 pengő. Többi helyek a rendes szinházi áron.

Az ellenforradalom generálisa

Miért bukott meg Wrangel ellenforradalma

(A Hajdufőld külpolitikai munkatársától.) Az egész világsajtót bejárta néhány nap előtt a hir, hogy *Wrangel* Nikolajevics Péter báró belgiumi szavonultságában meghalt. Halála nem jelentett politikai eseményt, a tábornok, akire nem is olyan régen a legnagyobb reménységgel tekintettek a bolseviki őrület ellenségei, egyszerü magánember volt már s csupán vérbe és kudarcba fulladt balsikerü ellenforradalmi kisérlete az, ami most elhunytakor világtörténelmi mementóként felidézhető annak a tehetetlen, szabadkőmüves-liberális politikának jellemzésére, amely az ő félszivvel és félkézzel történt támogatásával is csak gyászt és pusztulást hozott az orosz nép becsületes érzésü rétegeire s a szovjetet nemhogy megbuktatta volna, hanem lényegesen megerősitette...

1920. elején a bolseviki tanácsköztársaság katonai szempontból három oldalról is veszedelemben forgott. Északon ott állottak Archangelszk és Murmanszk vidékén *Judienny* csapatainak maradványai. Délről *Denikin* hadserege fenyegetett, nyugat felől pedig Lengyelországgal és Ukrajnával állottak hadilábon. Egységes stratégiai vezetés, vagy legalább is az orosz ellenforradalmi seregek hadianyaggal való támogatása könnyen döntő eredményekre vezettek volna s Lengyelország katonai operációval karöltve *nem került volna különösebb erőfeszitésbe a szovjetrendszer megbuktatása,* vagy legalább is olyan szük területre korlátozása, ahonnan aztán fokról-fokra kiverhetők lettek volna a Kreml uj urai.

Az ellenforradalmi törekvések azonban egymásután omlottak össze az akkori angol liberális kormány érthetetlen magatartása következtében. Az északi fehér csapatoktól Anglia éppen akkor vonta meg katonai és felszerelésekben nyujtott támogatását, mikor szép kezdeti eredményeket értek el, ugy hogy a vörös hadsereg rövidesen megszállta a Fehér-tenger déli partjait. Ugyanez a sors érte el Denikint is, akinek frontját 1920. januárjában *Taganrog* és *Caricin* között áttörték, mire csapatai szétzüllött állapotban menekültek a Kaukázusba és a Krim félszigetre. A Kaukázusban aztán befejezte az összeomlást az árulás, ahol egész csapattestek állottak át a vörös hadseregbe s küzdöttek régi bajtársaik ellen.

A krimi félszigeten szerencsés geográfiai helyzeténél fogva néhány fehér ezred továbbra is tartani tudta magát. A főparancsnokságot azonban Denikin tisztjei kivánságára letette, s azt a 42 éves Wrangel báróra ruházta át.

Wrangel feladata emberfölöttinek látszott. Csapatai a vereség demoralizáló hatása alatt állottak, kötelékeik felbomlottak, fegyelmük megingott, éheztek, rongyoskodtak, municióval, fegyverekkel alig voltak felszerelve. A fiatal tábornok rövid idő alatt valóságos csodát tett. Angol-francia segitséggel ujra felszerelte katonáit, helyreállitotta a fegyelmet s harcképessé tette őket. S ha önálló akciót nem is indithatott a szovjet ellen, mégis hatalmas tényező volt a lengyel-ukrán front legszélsőbb szárnyán, ahonnan állandóan veszélyeztette a vörösök frontjának oldalait és hátát.

Ha az ántánt-hatalmak tényleg le akartak volna számolni a vörös pestissel, akkor itt volt a cselekvés pillanata. A liberális kormányok azonban *sem el nem látták Wrangelt a szükséges felszereléssel és támogatással, sem közre nem müködtek az ilyen körülmények között reménytelen akció likvidálásán,* ugy hogy a krimi fehér sereg az alsó Dnyepernél és az Azovi tengerpart vidékén elért sikerek után tétlenül stagnálni kényszerült.

Wrangel támogatását a liberális britt kormányfő, a szabadkőmüves Lloyd George akadályozta meg, aki baráti tárgyalásokat folytatott a szovjettel, olyannyira, hogy mikor Franciaország elismerte a *„délorosz kormányzatot"* s ügyvivőt is küldött ki, minden összeköttetést megszakitva a bolsevizmus képviselőivel, Kamenevvel és Kraszinnal, feszültté vált a viszony London és Páris között s a francia külügyminisztérium kénytelen volt kinyilatkoztatni, hogy nem áll szándékában Wrangelt katonailag támogatni.

Ezzel Lloyd George óriási szolgálatot teljesitett Moszkvának, a fehér hadsereg sorsát pedig megpecsételte. Ez nem is tarthatta magát, csak addig, amig az orosz főerőket a lengyel front kötötte le. Mihelyt azonban létrejött október hó 12.-én az előzetes békekötés, rövid egy hónap alatt elözönlötte a vörös hadsereg a krimi félszigetet, borzalmas vérengzések és tömeggyilkosságok közepette, s Wrangel csak nehezen mentette meg haderejének romjait, mintegy huszezer embert, hajókon Konstantinápolyba.

Innen kezdve sorsa a keserü számüzött- és emigránssors. A *„Wrangel hadsereg"* még egy ideig ütőkártya az ántánt-hatalmak kezében, majd Bulgáriába és Szerbiába kerülve mindinkább felmorzsolódik. Az akkori bulgár agrár-kommunista kormányfő, *Stambulinski* kiutasitja őket; lassankint Jugoszláviába kerül a zömük, ahol határszolgálatot teljesitenek Albánia és Bulgária ellen. Részt vesznek *Ahmed Zogu* albániai harcaiban, de hovatovább szétszóródnak az egész világon s Wrangel 1925.-ben hivatalosan is felosztja vezérkarát.

Kétségtelen, hogy ellenforradalmi akciójának más eredendő hibái is voltak. Wrangel *semmit sem tett a szovjetellenes parasztság megnyerésére, amely féltette tőle a forradalom alatt szerzett földjét s ellenségesen fordult ellene, akár csak Denikin, Kolcsak és Judenics ellen.* Nagy vesztesége volt kiséretének az is, hogy a szovjetnek sikerült Bruszilov tábornokkal együtt nagyszámu cári tisztet megnyernie nacionalista és pánszláv jelszavak hangoztatásával.

A Wrangel-féle ellenforradalom, mint az összes többi ellenforradalmi kisérletek csődbejutásában mégis a *legtöbb bünösök az antant-hatalmak kormányai, amelyeknek csekély áldozatokkal módjukban állott volna diadalra segiteni az orosz nacionalizmust a bolseviki gonosztevők őrületével szemben, de akik szabadkőmüves mentalitásukra hallgatva, a liberális politikai módszerek tehetetlenségével inkább odadobtak millió és millió oroszt a vérengző cseka kezébe a kinos mártirhalálnak, semhogy egy egészséges nemzeti reakció győzelemre juttassanak.*

Május 1-én, kedden reggel
megnyilik
Pálffy Tibor
a HANGYA árusztályának volt főnöke
füszer és csemege üzlete
Kossuth-utca 7. sz.
Kardoss és Bosznay üzletei között.

6 darab müvészi levelezőlap fénykép 1 darab nagy fényképpel 9·-- P.
MOLNÁR FOTOSZALON
Szent Anna-utca 5. sz. (Volt Müvészház.)

Hirdessen a Hajdufőldben

BANÁN-BEHOZATAL ÉRETT NYUGATINDIAI BANÁN A LEGJOBB TÁPLÁLÉK BP. TELEFON: 982-25.

Kis Honi Kulturfölény

Lasciate ogni halandzsa . . .

Un calauso italiano della citta nostra di Basahalma da capo al fine — dolce far niente adagio un poco accelerando con destruccione

Debrecen sz. kir. város a tejjelmézzel folyó (*con milimari e syndeticone fluente*) Kanaán középpontjában fekszik. Mint a kálvinisták Rómáját magyar Genfnek *(Ganef la ungheresa)* is nevezik s innen a számtalan olasz kapocs *(patente italiano)*, mely városunk szabad polgárságát (*mispoche liberalo*) az ifju Italiával összeköti. Mint egykor Róma, ugy Debrecen is hét halmon épült. Ezek a következők: *Mons Criminalis, Eliminalis, Mons Liber lis. Mons Radikalis, Mons Haladinus* és végül az akasztófadomb: *Monte Crepezione.* Egyéb hegy városunk területén ez időszerint nincsen *(Monte Nincio)*, de annál inkább bővelkedünk folyóvizekben s tengerekben, melyek közül a nagyerdei lábfürdő *(Strande-pedante)*, a vizvezeték *(conduttore del aqua)* s a Csolnakázó-tó *(lago pancsore)* emlilendők. Ez utóbbi partjain terül el Debrecen csodás szépségü *Koszkoldnuma.*

A város alapitása — Urbe condita

Debrecen várost benszülött őslakosok alapitották, akik Hegymegi Kiss Pál (Paulo Piccolo Ultramontane) vezetése alatt fascista obstrukciót kezdtek a város falait belülről szorongató peregrinusok ellen. Vezérüket méltán nevezték *Trutzollininek.* Az ősi civitás tulajdonképeni alapját két mondaszerü alak, *Romol s* és *Rémes* vetették meg, akiket allitólag egy mitológiai anyasertés szoptatott meg a Nagyerdő *(Silva granda)* egyik tisztásán anno dazumale. Azóta a nemes város *(citta della civa)* mindent megtett a kultura, világhirnév és szorosabb értelemben vett kulturfölény *(Idea fixa della culture)* érdekében, amint azt Debrecen természeti kincseinél és müemlékeinél látni fogjnk.

Séta a városban — Una spazira in urbe

Induljunk el a pályaudvarról *(il hofo del' vicinolo)*, ahonnan kies kilátás nyilik a Cabareito Moderne monumentális épületére. Utunk a munkásbiztositó *(sicherheizione di laboro)* s a mélyen beékelt hordójelző hivatal *(segnatura del Bona Fortunato)* mellett az izr. imaház *(basilico neologo)* felé vezet, majd egy természeti forrás remekbekészült szobránál *(fontana di Steaua benzinioni)* elibünk tárul Debrecen leghatalmasabb utja, a *Promenade della Piazza.* Itt látható az antik Debrecen legrégibb épülete, a *palazzo Lamprechti*, hol egykor a sütődék nemtőjének örök tüze égett. Kevéssel odébb a Szent Anna-utca *(vicolo del' anima obscura)*, az antik postapalota *(vísco ci telephono e carte posta e)*, szemben pedig a Katz-féle ház *(veslibulo del' Miacolo)* köti le figyelmünket. Egy futó pillantás a Csapó utcára *(promenade cikcakzio e)* és máris a Déri-muzeumnál *(museo crematorio fuori la berena)* vagyunk. Itt halmozták fel őseink az antik világból kiásott kincseket *(le tepsi, le fazecchi, la budoara, il torso di bögre)*, továbbá azon alapkövet *(la pís lazuli fundumente)*, mely visszahanyatlásunknak röneszansz korát jelzi.

L' universitato della cultura moderna

Utunk az emlékkert *(giardino memoriale)* és Urania templomának kőkolosszusa mellett a Péterfiára *(bambino del Pietro)* s onnan a nagyerdőre visz, hol egyetemünknek alap- és zárókövei foglaltatnak. Itt emelkednek sorban a különböző klinikák: *clinico del' interio e, laboratoro del patico, biologo, clinico furioso, clinico operazione de beretva, la masina fotografara, anatomio e ravataloso.* Az ősi telepét földalatti folyosók *(le catacombi)* kötik össze, melyeknek hossza meghaladja a felének kétszeresét.

Nevezetességek — Unicomi

Ne mulassza el megtekinteni a következőket: 1. városi ötösfogat *(il puintetle dei paripi)*, 2. busuló juhász *(conduttore dei agni dolorose)*, 3. Hegymegi párti költő *(lirico actalaureato)*, 4. pányvavető csikós *(il csutacolone collo spagetti)* és 5. a Bugyi talyiga *(biga nyicorogazione)*. Nézze meg jól a délibábot is *(visione di nimoleana)* mert ezért messziről kell idefáradni, hogy ne lehessen látni. Végeztül ismerkedjék meg nehány zaftos kiszólással és népdaltöredékkel, melyek nélkül a debreceni néplelket nem ismerheti meg. Például:

— Ugy állok itt a lú viginél, mint virágszál a pohárban: *Io sto ita dal fine del pegaso, puam una réseda nel billicomo.*

— Debrecenben kidobolták, hogy a dongót ne danolják: *Nello laco dobolare, il follanco ne danare.*

— Nem loptam én életemben:

Nella mia vita lopo,
Debreceno uno coco.
Al daczare ferro tente:
Mia rosa repedente.

Mindezek után pedig lelkesedjék fel a látottakon és kiáltsa el, hogy „Eja eja, alala!" Ez az üdvözlés nálunk sem ismeretlen, bár a debreceni fascisták a maguk zamatos akcentusaival ugy szokták kiejteni: „Sk-jah! Ojvé, ajajaj!"

LISZTIUS

— **Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden ujságárusnál.**

„Minden más szer — talán
Biztos csak a SALAN!"

KÉT HÉTTEL EZELŐTT

kezdtük meg a SALAN fertőtlenitő háziszer nagyszabásu propagandáját és ez alatt a két hét alatt a hivek tizezreit szereztük. De ezzel az eredménnyel nem elégszünk meg, tovább akarjuk folytatni felvilágositó munkánkat, hogy mindenki megtudja milyen áldás minden házban a SALAN.

Azt akarjuk, hogy mindenki megtanulja, hogy a

SALAN A LEGOLCSÓBB ÉLETBIZTOSITÁS

hogy 1 pengő 20 fillérért egész családjának életét bebiztosithatja mert minden fertőzéstől megvédi a SALAN, ha megvágja az ujját, elállitja a vérzést és fertőtleniti a sebet a SALAN, ha izzad a keze, lába, megszünteti az izzadást a SALAN, furunkulusait visszafejleszti és terjedésüket meggátolja a SALAN, ha fáj a torka, gargalizálásra legjobb szer a SALAN, óvatos nőknek naponta nélkülözhetetlen a SALAN

Elhatároztuk, hogy

10.000 ÜVEG SALAN-T INGYEN

bocsátunk a nagyközönség rendelkezésére. Aki az alábbi szelvényt levágja és hozzánk beküldi, az ingyen kap egy üveg SALAN fertőtlenitő háziszert. Figyelmeztetünk azonban mindenkit, hogy e kedvezményünk csak május 5-ig érvényes, addig lehet beküldeni a szelvényeket és ezen időn belül is csak azoknak küldhetjük el az ingyen SALAN üveget, akiknek szelvénye a beküldött első 10.000 között van. A többieknek kárpótlásul ugyancsak ingyen és bérmentve megküldjük dr. Kapossy István Károly „A hosszu, egészséges élet titka" cimü füzetének II. kiadását

Itt levágandó és levelezőlapra ragasztva beküldendő,

T. SALAN Müvek Rt., Budapest, Zrinyi ucca 7 sz.

Hivatkozással a HAJDUFÖLD-ben megjelent hirdetésükre, küldjenek teljesen ingyen és bérmentve egy e edeti üveg SALAN fertőtlenitő háziszert a következő cimre:

Név: .....

Pontos cim: .....

Megnyilt a budapesti nemzetközi árumintavásár

Budapest, április 28. Nagybányai vitéz *Horthy* Miklós kormányzó ma délelőtt 10 órakor nyitotta meg a budapesti nemzetközi árumintavásárt. Beszédében többek között ezeket mondta:

Ez a kiállitás az ország iparának és kereskedelmének szól. Ez a vásár kitünő propaganda, amely hivatva lesz ujabb és ujabb piacok megnyitására. Nincs okunk a jövőt illetőleg csüggedésre, óhajom az, hogy az idei árumintavásár ösztönzésül szolgáljon a ránk váró további munkába. Az ezidei árumintavásárt ezennel megnyitom.

A megnyitáson közéletünk előkelőségei külföldi diplomaták, a külföldről nagyszámban érkezett notabilitások, valamint a görög, jugoszláv, francia és olasz csoportok vettek részt.

Uj fehérnemü divatszalon

nyilik meg május 1-én a Batthyányi-utcai városi bérpalotában, (feljárat II. lépcső, dijtalan lifthasználat) ahol mindenféle fehérnemüeket, a legegyszerübbtől a legdiszesebb kiviteliben jutányos árban készitek. Tanulólányok felvétetnek. A n. é. közönség szives pártfogását kéri:

Gróff Julia.

MAGYARORSZÁG ELISMERT EGYIK LEGJOBB RUHAFESTŐ ÉS VEGYTISZTITÓJA BIRÓ DEBRECEN BIKAUDVAR

Hamburgban letartóztatták Czutrin Andort, az Angol-Magyar Bank több milliárdos sikkasztóját

Hajóra akart szállani Amerika felé, amikor a német rendőrség felismerte és elfogta Czutrint a jövő héten Debrecenbe hozzák

(A Hajduföd tudósitójától.) Az Angol-Magyar Banknál történt nagyarányu sikkasztás, amely az egész ország érdeklődésének középpontjává állitotta be Debrecent, szombaton reggel szenzációs fordulatot vett, mert

Hamburgban a német rendőrség elfogta a több milliárdot sikkasztó Czutrin Andort,

amikor éppen hajóra akart szállani, hogy Délamerikába hajózzon át. Czutrint a jövő héten Debrecenbe **hozzák.**

Az Angol-Magyar Banknál közben megtartott házi vizsgálat alkalmával kiderült, hogy Czutrin valóságos müvészettel hajtotta végre nagyarányu sikkasztását, mellyel hónapokon keresztül félrevezette a bank igazgatóságát. A könyveket legvakmerőbben hamisitotta meg s igy okozta a több milliárdos sikkasztást. A bank feljelentésére a debreceni rendőrség a legszélesebb körü nyomozást inditotta a megszökött Czutrin elfogatására. A napokban bizalmas uton arról értesült a rendőrség, hogy Czutrin Pozsonyban tartózkodik Benedek Lászlónál, aki a kommunizmus alattt a tuszokat fogdosta össze Debrecenben, majd a kommunizmus bukása után megszökött Magyarországról és Pozsonyba telepedett le. A bizalmas értesités kapcsán a debreceni rendőrség dr Lengyel Zoltán detektivet bizta meg, hogy a nyomozást lefolytassa. Lengyel detektiv rögtön elutazott Pozsonyba s megállapitotta, hogy Czutrin valóban vendége volt Benedek Lászlónak. Pozsonyban sikerült Czutrinnak utlevelet váltani Horváth András névre és rövid pár napi ott-tartózkodás után Prágába ment s onnan folytatta utját Hamburgba. Lengyel detektiv mindenütt nyomon követte Czutrint s

a csepeli rádió leadóállomás utján Európa minden részébe leadták Czutrin Andor pontos személyleirását.

Igy aztán, mikor Lengyel detektiv Hamburgba megérkezett, a hamburgi rendőrség a pontos személyadatok után már le is tartóztatta az Angol-Magyar Bank sikkasztó igazgatóját, amit csütörtökön jeleztek a csepeli leadóállomásnak Hamburgból. A hamburgi rendőrség a letartóztatás után azonnal megkezdte Czutrin kihallgatását. Az Angol-Magyar Bank debreceni gabonaosztályának vezetője teljesen megtört, a hamburgi rendőrségen beismerő vallomást tett, sőt — állitólag —

megnevezte büntársait is.

A bank szombaton beadvánnyal fordult a debreceni törvényszékhez és kérte a biróságot, hogy a kiadatási eljárást inditsák meg. A debreceni kir. törvényszéki elnök elnöklésével szombaton délután foglalkozott a bank kiadatási kérvényével. A kiadatási kérvény elintézése után a bank az igazságügyminiszteriumhoz fordul, hogy a kiadatási eljárást soron kivül intézze el.

— **Saját érdekében ne vásároljon addig menyasszonyi, vőlegényi ékszereket és ezüst tárgyakat, mig Halász ékszerész olcsó árairól meg nem győződik.**

— **Vecsey Antal áll. vizsg. fogász** a fogorvoslás körébe eső következő müveleteket végzi: Foghuzás, fogtömés, müfogak, hidak, koronák, stb. Figyelmes kezelés! Szent Anna-utca 6.

— **Jókai összes művei** 110 kötetben eredeti kötésben eladó. Megtekinthető Antalfy könyvkereskedésben. Telefon 612.

Május 6-án lesz a Békessy Béla emlékverseny

Résztvesz Hollandia olimpiai kardvivó csapata is

Minden évben országos sportesemény szokott lenni a debreceni Békessy Béla emlékverseny. Részvesz azon az ország legelső klasszist jelentő vivógárdája. Hogy milyen szinvonalon szokott lenni a verseny, annak legbeszédesebb bizonyitéka az eddigi évek győzteseinek névsora: 1923 dr Posta Sándor, 1924 dr Tóth Péter, 1925 Rády József, 1926 dr Tóth Péter, 1927 vitéz Uhlyarik Jenő. Az idén még az eddigieknél magasabb sportértéket fog a verseny képviselni, mivel a résztvevők között ott lesz De Jong kapitánnyal élén Hollandia olimpiai kardvivó csapata is. A hollandiai vivók ugyanis olimpiai tréningjüket Magyarországon kivánják befejezni. ezért két hetet töltenek Budapesten. A Magyar Vivó Szövetségnél abbeli óhajukat fejezték ki, hogy szeretnének ez idő alatt egy magyarországi versenyen elindulni. Az egyesületnek épen Budapesten tartózkodó képviselője a szövetségnél nyomban lekötötte indulásukat a debreceni versenyre.

A szövetség a versenyt átirta nemzetközivé, igy a 6-iki verseny egy kis olimpiáddá változik. A szövetség megigérte, hogy leküldi Budapestről a legelső klasszist képviselő vivókat is, hogy De Jongnak méltó ellenfele legyen s a Békessy emlékserleg külföldre ne kerüljön. De Jong ugyanis félelmetes ellenfél. A legutóbbi párisi olimpiádon a döntőben 5-ik helyezést ért el és ő volt az egyetlen a mezőnyben, aki a franciák legjobb kardvivóját Ducret-t megverte. Igy jutott vele dr Posta holtversenybe, ahol aztán Posta került ki győztesen.

A verseny előmérkőzései mához egy hétre, május 6-án, délelőtt 9 órakor kezdődnek a ref. főgimnázium tornatermében, a döntő pedig délután 5 órakor lesz az Arany Bika disztermében.

Mikor az igazi tolvaj a gyanusitott zsebébe akarja átcsempészni a lopott gyürüket

A rendőrség rajtacsipte Dodót, a ravasz cigányt

(A Hajduföld tudósitójától.) Nem mindennapi esemény játszódott le szombaton délelőtt a debreceni rendőrség fogdájának előcsarnokában. Nagyházi Jánosné debreceni asszony feljelentett a rendőrségen egy K. J. nevü fiataelmbert zsebtolvajlásért. Nagyháziné a Rákóczi-utcai piacon végezte bevásárlását, mikor összetalálkozott K. J.-vel, akit már régebbről ismert. A fiatalember pár percig beszélgetett az asszonnyal, majd barátságosan elbucsuzva, elváltak. Az asszony folytatta a bevásárlását s amikor fizetni akart, nagy megrémüléssel vette észre, hogy kabátjának zsebéből

hiányzik a zsebkendője a belékötött 3 arany gyürüvel együtt.

Az asszony mindjárt K. J.re gondolt, hogy az vette ki zsebéből a kendőt az értékes aranygyürükkel, mert amikor elbucsuztak, az asszony ugy érezte, hogy a fiatalember meglökte őt s ezalatt követte el a zsebtolvajlást. A rendőrség a feljelentés alapján őrizetbe vette K. J.ét és leutalták a rendőrség fogdájába. A fogda előcsarnokában várta K. J. a megmotozását és hogy a neki kijelölt cellába helyezzék el. Időközben ugyancsak mint rendőrségi őrizetest kisérték le a fogdába Dobó Ferenc cigányt. Dobó a megmotozás előtt

át akart csempészni a K. J. zsebébe egy zsebkendőt.

A fogda rendőrőrmestere azonban észrevette a cigány szándékát s elvette tőle a zsebkendőt, melyben megtalálták a 3 aranygyürüt, melyekben Nagyháziné a sajátjára ismert. Dobó kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy ő követte el a zsebtolvajlást. Az ártatlanul meghurcolt K. J.-t elengedték a rendőrségről.

HASZTALAN TAVASZ.

Jöhet felém a fény, tavasz,
nincs hurom, amin citerázzon.
A vérem aluszik
S melengető sugárözönben fázom.

Hiába bomlanak szinek
pompás tékozlott garmadába;
két tévelygő szemem
Szives csodálkozására bamba, kába.

S bárhova is mereszteném,
egy pillanat sincs, hogy ne lássam:
fekete seb tátong,
ahol Te álltál eddig glóriásan.

FÁBIÁN BÉLA.

A Konyári Sóstó-fürdő május 6-án megnyilik.

Ha a lábai fájnak,

oldjon fel ma este csekély mennyiségü

Szent Rókus lábsót

egy lavór jó meleg vizben és áztassa lábait vagy 10 percig. Ezen idő mulva a kinzó égető érzések, feltörések, a láb zsibbatdsága egy csapásra megszünnek. Elmulasztja a fájdalmakat, melyeket a cipő szoritása okoz. Hosszabb áztatás megpuhitja a tyukszemeket és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok kés vagy borotva nélkül eltávolithatók.

A Szent Rókus-lábsósfürdő csodálatosan megedzi az érzékeny lábakat és tökéletesen rendbehozza ugy, hogy gyalog olhat amennyit akar, vagy állhat egy helyben a fáradság vagy fájdalom legcsekélyebb érzése nélkül. Egy nagy csomag **Szent Rókus-lábsó ára 1 pengő 28 fillér.** Kapható minden gyógyszertárban. Ha valahol nem kapná, forduljon a budapesti

Szent Rókus gyógyszertárhoz

VII. ker. Rákóczi-ut 70. szám.

ÖREG KOVÁCSMESTEREK ÜNNEPLÉSE

(*A Hajduföld tudósitójától.*) A debreceni Ipartestület kovács-szakosztálya legidősebb hat tagját, kik mesterségüket megszakitás nélkül folytatják Debrecenbe, szombaton este 8 órakor ünnepelte az Iparoskör Simonffy utcai helyiségében. A szép és meghitt ünnepség keretében Varjassy Imre elnököt, Böör János, Borsos Imre, Fekete Kálmán, Nógrádi Pál és Pesics Sándor kovácsmestereket diszoklevéllel tüntették ki. Ünnepély után a testület disztermében családias jellegü vacsora volt.

A MANSz IPAROS SZAKOSZTÁLYÁNAK MÜSOROS DALESTÉLYE

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének iparos szakosztálya vasárnap, április 29 én délután félötkor az Arany Bika üvegtermében müsoros dalestélyt rendez. Ennek keretében Stein Lászlóné prológot mond, Gömöri Bandi és Szekeres Kálmán hegedü duettet adnak elő, Timári Mária énekel. A müsor kiemelkedő része lesz egy népdalokból összeállitott hangulatkép, amely egy falusi vasárnapot mutat be. Szereplők: Balogh Manci, Barna György, Domokos Böske, Gömöri Bandi, Kelemen Gézáné, Kiss Zoltán, Kováts Gyula, Magyar György, Molnár József, Nágel Henrikné, Seibel Ica, Sidó Zoltán, Strebelovszky Lajos, özv. Tyránné, Zengewald Gyula és Zengewald Margit. A hangulatképet az állomási zenekar kiséri. A belépti jegy ára 2 és 1.50 Pengő.

— **GÉPIRÁSI MUNKÁT, könyvek, jegyzetek leirását és sokszorositását jutányos árban vállalok. Cim a kiadóban.**

Hét magyar nő emberfeletti harca a félelmetes debreceni nyomorral

Több mint ezer közsegélyre utalt család a szegény kataszterben — Tiz szegény közül hat tüdővészes — Rengeteg vadházasság van Debrecenben — Borzalmas lakásviszonyok, alacsony napszámok, tudatlanság

(A Hajduföld tudósitójától.) Büszke civisek hires „gazdag" városa jöjj most megmutatjuk a te másik arcodat! Azt amelyiken nem a megszolgált munka öröme fénylik, nem a jólét, az egykori gazdagság, elégedettsége ragyog, nem is azt amelyen tobzódó idegenjeid falánk vidámsága kacag, hanem a másikat, melyen a nyomor sápad, a tüdővész lázrózsája gyul vagy gyötrő éhség kinja vonaglik.

Ezt a Debrecent bizony alig-alig ismertük itt bent az aszfaltos utak, virágos parkok városában.

A nyomor hadseregei

Kint a Bocskay-téren a Népház folyósóján itt van belőle egy kis darab. Féllábu rokkant hős huzza maga után a mankót, az elapadt tej utáni éhség bömböl a csecsemő torkán, rongyokba burkolt asszonyok, férfiak várják a segitséget nyujtó kezet, a kenyeret, a munkát... az életet.

Mióta *Magoss* György polgármester elhatározta, hogy összeállitja a szegénykatasztert, azóta igy megy itt minden nap. Mintha soha, de soha nem akarna vége szakadni a nyomor hadseregének, mintha szivetszoritó, könnyet facsaró mementónak járna fel, szinte végtelen sorokban özönlik ez a szomoru menet.

Azt tudtuk mindnyájan, hogy sok minden nincs rendjén, tisztában voltunk vele, hogy a borzasztó nincstelenség pusztit mindenütt, de a magyar fajta gyilkos, feneketlen nyomorának ekkora méreteiről talán álmodni se mertünk. A város polgármesterének nemes elgondolása és a magyar női szivek lelkesedése, csodákat termő szeretete kellett hozzá, hogy rá döbbenjünk a helyzet igazi valóságára.

A szegény kataszter összeállitásával alig pár hete kezdődött meg a nyomoruság seregének számbavétele. Egy karcsu, törékeny fiatal uriaszszony dr. *Jánossy* Gyuláné állott a munka élére. Oda adta éjjelét, nappalát, nemes szivét, magyar szeretetét, kivételes képzettségét és ezen a téren páratlanul álló tudását s azóta néhány társával nem csüggedő erélyyel, hozzáértéssel, ritka szociális érzékkel és minden, de minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzi ezt a hihetetlenül terhes munkát, mely kemény próbára tenné edzett férfiak erejét és kemény szivét is. A cél: *összeállitani a szegény katasztert, felkutatni a segélyezésre szorulókat, összeirni mindazokat, akik magukat csak a közsegélyből tudják eltartani s ezekután egységes, átgondolt programm alapján segiteni ahol lehet.*

Több mint ezer közsegélyre szoruló szegény

A töménytelen munka halmazatában alig jut ideje erre a kis beszélgetésre.

— Bizony a munka annyira kifejlődött, — kezdi — hogy erre már magam sem voltam elkészülve. Kevesen vagyunk, de azért megy a munka. Mert mennie kell! — teszi hozzá erélyesen. Magammal együtt összesen heten dolgozunk. Eddig 650 embert irtunk be a szegény kataszterbe, ami azt jelenti, hogy 650 családnál tartottunk helyszini szemlét, 650 helyet jártunk végig. Mert mindenkinek, aki jelentkezik magunk ellenőrizzük a viszonyait. Elmegyünk a lakására és ott állapitjuk meg, hogy igazat mondott-e? Rászorul-e a segélyre? Ez a 650 helyszini szemle egyelőre csak azoknál történt, akik a lapok felhivására jelentkeztek nálunk. A munka nagyobbik része most következik. Végig járjuk a várost és házról házra menve kutatjuk fel a szegényeket, a nyomorgókat, akiknek legnagyobb része mit sem tud a jótékonysági intézményekről. *Magoss* polgármester körülbelül 500 szegényre számitott, azonban most már egészen bizonyos, hogy *jóval többen lesznek ezernél is.*

Az elejtett szavakból megtudjuk, hogy ezek a lelkes magyar hölgyek élükön Jánossy Gyulánéval *hetek óta reggel 9-től este 8-ig járják a várost, a perifériákat, a 40 kilométeres távolságba fekvő tanyákat s éjjel pedig az aktákat intézik.*

Tiz szegény közül hat tuberkulotikus

Amint ennek az óriási munkának vezetője dr. *Jánossyné* beszél, szavai nyomán szinte megdöbbentő valóságában tárul fel a nyomor Debrecenének arca.

— Hogy mit tapasztaltunk? — kezdi szomoru mosollyal. Kint a külsőségeken, a perifériákon rengeteg a szegény, a nyomorgó. Az emberek 70 százalékának ágya sincs. Éjjel szalmán vagy rongyokból vetett vacokban alusznak. *Az a legborzalmasabb, hogy tiz szegényünk közül legalább hat tuberkulótikus beteg.* Az embernek összeszorul a szive, hogy sokszor nem tud segiteni. Egyik helyen például találtunk egy szerencsétlen asszonyt. Rongyokban, rothadó szalmán feküdt, magában, mert a férje rácsukja napközben az ajtót. *Valósággal be kellett törni hozzá.* Tudtuk, láttuk, hogy pár nap mulva meghal az asszony. Nem lehetett rajta segiteni. A sulyos beteget nem veszi fel se a szanatórium, se a klinika. A közkórház zárva... Pedig az lenne a legfontosabb, hogy ezeket a szerencsétleneket el tudják helyezni. A pénzbeli gyors segély, amit adni tudunk, bizony nem soka ér. *Fel kellene állitani az erdei üdülőtelepeket,* amikre már javaslat is van a városi közgyülésnél.

Ingyen esketéssel lehet segiteni a rengeteg vadházasságon

Mindezeken tul fájdalmas és nagyon nagy sebe Debrecennek a sok sok törvénytelen együttélés, közös háztartás, vad-házasság. Az eddigi adatokból ugyanis az tünik ki, hogy tiz jelentkező közül 7 közös háztartásban él. Bizony ez egy borzalmas erkölcsi fekély, aminek azonban meg van a maga gazdasági oka is. *Ezek a szerencsétlenek olyan nyomoruságos helyzetben vannak, hogy még az esketési költségekre sem telik. Természetes, hogy ilyen viszonyok mellett egyre szaporodnak a törvénytelen gyermekek, akikre senki se visel gondot.*

Épp ezért el fogok járni az egyházi méltóságoknál, hogy *adjanak ki ingyen keresztleveleket* és indokolt esetekben *tartsák meg ingyen az esketést,* ami sokat segitene ezen a bajon.

Hét tagu család 34 filléres napi keresete

Amerre mentünk mindenütt kétségbeejtő munkanélküliséget tapasztaltunk. Nincs munka, nincs kenyér. *A 2.80 pengős és 4 pengős napszám, amelyről a hivatalos megállapitás beszél, a holdban van. Az emberek 1 pengő 20 fillér, 1 pengő 40 fillér napszámot kapnak.* Nekünk legalább is mindenki ezt mondta, sőt igazolták is állitásukat.

Itt azután felmerül a munkanélküli segély gondolata. Amitől sokan félnek, hogy tudniilik ez munkakerülésre vezetne, ezentul nem veszedelmes. Mi hetenkint végigjárunk minden segélyezettet, megállapitjuk, hogy érdemes-e a segélyre, nincs-e viszonyába változás. Egész bizonyos, hogy csak arra érdemesek részesülnek segélyben.

Láttunk olyan családot, amelyik abból él, hogy *megy a szemétdombokon kokszot kaparni a szemétből. Az anya és hat gyermeke egész nap dolgozik és este haza hoznak összesen és együttvéve 34 fillér „munkabért."*

Rettenetes lakásviszonyok, dràga lakások

A lakásviszonyok mindenütt rettenetesek. A fekete barakkokról és nyomortanyákról nem is beszélek. Ezekben közös, tömeglakásokban zajlik az egész élet. Születések történnek, házasságok s az emberek egymás előtt élik életüket. Képzelhető, hogy ilyen körülmények mellett milyen erkölcsi viszonyok között él, nevelkedik már az apró gyermek is.

A lakások — másutt is — egészségtelenek, vizesek, szellőzetlenek és piszkosak. Különösen meglepett mindnyájunkat, hogy a perifériákon milyen drága a lakbér. Apró, piszkos *egy szoba konyhás lakásért is elkérnek 24—30 pengőt havonta.* A legtöbb ember munka nélkül van, nem tudja fizetni a bért. Négy-öt hónapig tartozik, akkor azután vagy kiteszik, vagy tovább áll és más helyen kezdi előről az egészet. Igy azután a debreceni szegénység körében állandó népvándorlás folyik. Egy örök circulus vitiozus.

Tudatlanság a nyomor szövetségese

A legnagyobb baj azonban mégis csak *a tudatlanság elképesztő mértéke.* Az emberek tulnyomó részének fogalma sincs arról, hogy van tüdőgondozó, Népház, klinikai ingyen rendelés. Mit sem tudnak a Stefániáról, sem pedig arról, hogy a legszegényebbekhez ingyen kell járnia a tisztiorvosoknak. Ilyen körülmények között azután nem fordulnak sem egyikhez sem másikhoz, hanem ha betegek, elpusztulnak. *Sajnos, hogy idegenkednek a hivataloktól s mindenütt sok panaszt hallunk, hogy egyes hivatalokban durván, gorombán, vagy legalább is tul udvariatlanul bánnak a szegény emberrel.*

Egyik helyen, ahol jártunk már a *negyedik gyermek pusztul el bélhurutban.* Az anyának nincs teje és *krumplit ad a beteg gyermeknek.* Amikor nála voltunk éppen akkor haldoklott a szerencsétlen poronty. A negyedik akit az anyától elvitt a tudatlanság, a nyomor. *Pénzük nincs.* A férje egész hónapban 50 kiló lisztet kap és semmi mást. *A harmadik gyermeket ugy temették el, hogy eladták magukról a ruhát.*

Éjjeli menedékhely, szegényház

A segités módjai is szóba kerülnek végezetül.

— Az erdei üdülőtelepek megszervezésén kivül — mondja dr Jánossyné — szükség volna egy éjjeli menedékhely. A város által fenttartott hajléktalanok menhelyére nem megy seki sem, hiszen még ágyak sincsenek benne. Az ágynemü szalmazsákok, pokrócok megteltek poloskával, azokat ki kellett hajitani. A Szalvátor-barakkban lehetne legjobban berendezni egy 300 ágyas hajléktalan menhelyet. Leszámitva az invesztíciót, a mi számitásunk szerint ez még havonta 1800 pengőt is jövedelmezne a városnak.

— A városi szegényháznak ügyét is el kellene intézni. Ez az intézmény minden orvosi, klinikai felszerelés nélkül áll. Nincs gyógykezelés, nincs egy ápolónő, nincs egyetlen hőmérő s hiányzanak a legelemibb orvosi felszerelések. A legsulyosabb betegek valósággal élve rothadnak el ágyaikon.

A női szivek harca a nyomorral

Azt hisszük, egyelőre elég volt ennyi adat is. Mert ezek mind csak adatok, száraz számok, könyörtelen tények, amikhez semmit se tett hozzá, legkevésbbé az elbeszélő, de a sokat ócsárolt „ujságirói fantázia" sem. Debrecen másik arca ez, a másik ismeretlen város, amelynek javáért egyelőre csak néhány asszszony dolgozik. Minden tiltakozásuk, ellenkezésük dacára is ide kell irni a nevüket: dr Jánossy Gyuláné, Soós Irénke, Miller Erzsébet, Faulhaber Mária, Kulcsár Gizella, Popovics Gyuláné, Dicsőffy Marienne.

Közömbös, tunya Debrecen! Táncoló, selyemharisnyás, ruzsos ajku lányaid között. Ime csak ennyi igazak jelentkeztek a nyomor fehivásaira. Emelj kalapot előttük, mert ezek hősök, magyar asszonyok és amit csinálnak a legszentebb, legáldozatosabb munka. Küzdelem, fáradtság ezért az átkosan éhes, meglopott, nyomorgó magyar fajtáért, a jobb, egészségesebb Magyarországért és azért a Debrecenért, amelynek szive felől ma még csak hét elszánt asszonyi lélek riasztgatja a Nyomor félelmetes szövetségesét, a lázálmainkba rémlő vörös fantomot.

Marschalkó Lajos.

Vankó Adrás müasztalos
Vigkedvü Mihály-utca 18. szám.

Uj buzát és rozsot
minden mennyiségben gazdáktól
előleggel
legmagasabb napiárban vásárol
Angol Magyar Bank Rt.
gabonaosztálya
Debrecen, Piac- és Miklós-u. sarok

Müvészet-e a Jazz?

Most, hogy Füredy F. Gusztáv, a kiváló zenetudós, május 2-án a Zenedében előadást fog tartani zenei bemutatással a Jazz-ről, ugy zenei körökben, mint a város társadalmában élénk vita tárgyát képezi, vajjon a Jazz-ről lehet-e tudományos alapon beszélni és hogy egyáltalán olyan müvészet-e a Jazz, hogy konzertterembe bevonulhasson.

Meg lehet állapitani, hogy az utóbbi évek legnagyobb zenei forradalma a Jazz. Hogy micsoda a Jazz, ezzel a laikus közönség sehol sincs pontosan tisztában a világon. A közönség a Jazzt mindenütt a földkerekségen, ma, mint valami kiközösitendő és tüzzel-vassal pusztitandó zenei torzszülöttet, kiátkozandónak tartja egyrészt, viszont a világ másik fele hozsannával fogadja, mint egy uj zenei megnyilvánulást, mely hivatva van a benne rejlő erőkkel és csodálatos zenei elemekkel friss vért ömleszteni a szonátaszagu enervált európai zenébe. A világ tehát a Jazzt illetőleg két pártra szakadt, jazzpártiakra és azokra, akik a Jazznek, anélkül, hogy lényegét ismernék, halálos ellenségei. Ma a tudomány igen behatóan foglalkozik a Jazz-szel. Különösen Németországban, Franciaországban, Angliában óriásivá dagadt a Jazz-irodalom, nem is szólva Amerikáról, a Jazz hazájáról, ahol a Jazzt külön zeneiskolákban tanitják, mint tudományt és müvészetet egyaránt.

Hogy a Jazz itt van és hogy nincs a viágon nemzet, mely ne ismerné, ez azt bizonyitja, hogy kell benne valaminek lenni, amivel hóditott és ha hóditott, éreztetni is fogja hatását, kérdés most már csak az, hogy milyen irányban.

Ismeretes, hogy ma már jazz-szimfóniákat, jazz-szonátákat és jazz-operákat irnak a modern zeneszerzők. Ezek a jazzalkotások mindenütt nagy feltünést keltenek, de hogy muzsikális értékük felől a közönség véleménye megoszlik, ez természetes, mert a közönség lelki vagy szelllemi felvevő képessége olyan vár, meyet nem könnyü bevenni. A jazznek tehát, ha valóban életképes, időre van szüksége, hogy tért hóditson, de hogy milyen irányban fog ez történni, ezt a jövő mutatja meg. Mindenesetre ma ugy áll a dolog, hogy a Jazzt illetőleg ma még pálcát törni se pro, se contra, nem lehet. De hogy a Jazzszel, mint zenei világjelenséggel foglalkozni kell, ez bizonyos. Különösen feladata ez azoknak, akik a Jazzt tudományos alapon akarják a közönséggel megismertetni, melynek érdeklődése tagadhatatlanul nagy, ugy, hogy a Jazz ma a tömeg számára talán nagyobb fontossággal bir, mint a Jazz előtti zene, hogy miért, ezt persze maga sem tudja. És itt lép be jelentősége annak, ha a közönség egy olyan előadás keretében ismeri meg a Jazzt, amilyent ép most Füredy fog tartani a Zenedében.

Füredy lesz az országban az első, aki a Jazz-ről nyilvánosan beszélni fog. A közönség élvezetét különben csak fokozni fogja, hogy a Füredy előadás zenei bemutatásokkal fog történni, amikor is a legjellemzőbb jazz-produkciók kerülnek müsorra.

Füszerszükségletét
Hajdu-böszörmény üzletében
ifj. Fábián István
szerezze be. Telefon 14.

Grafológia

„Viktórián." Rendezett lelkületü, de nem tul szilárd jellem. Elég könnyen lehet befolyásolni és eszerint véleményét is meglehet változtani. Ideálista életfelfogásu, de egyáltalán nem tulzó. Nagyon hamar megharagszig és elég sokáig tudja tartani a haragot. Lelkülete nyilt, mindenkivel szemben őszinte. Parancsolni nem tud, de nem is szeret.

Felhőfoszlány. Lelkülete telve van ifjusággal és az élet ábrándos állomásainak minden ösztönével. Keresi mindenben a szépet. Igaz, hogy sokszor érik majd csalódások, mikor majd megtörik a reménye és tán akkor a „vanitatum vanitas" elméletét fogja hirdetni. Szeret parancsolni, szinte zsarnokiasan. Hamar sértődik, de hamar békül is. Gondolkozása logikus.

Mimi. Bár erős akaratunak és befolyásolhatatlannak tartja magát, ami azonban nem teljesen felel meg valójának. Megállapodott és szilárd jellemü, de nem erős akaratu. Lelkülete elég finom, bele tud mélyülni az egyszerü, de szép dolgok élvezetébe is. Mélyen érző. Szeret parancsolni.

Apokalipsis. Elég rendezett jellemü, szép müvészet iránti érzékkel megáldott lélek. Minden dologban a praktikuságot keresi, mindent minél egyszerübben akar megoldani. Lelkülete finom. Elég jó társalgó. Parancsolni tud. Sokszor irónikus hangulatban van és szinte szurós feleleteket ad. Hamar sértődik.

„Spinyó." Energikus, de kissé ábrándok után lelkesülő jellem. Szereti a humoros dolgokat. Nem csügged el hamar. Lelkülete rendezett, őszintesége hangulata szerint váltakozik. Cselekedeteit előre meggondolja. Semmiféle tulzást nem szeret. Egy kissé hiu önmagára. Sokad ad a külsőségekre. Parancsolni tud.

„Éjfélt üt az óra." Komoly, meggondolt jellem. Cselekedetei előtt meggondol minden eshetőséget és csak azután kezd bele. Inkább a reális dolgok iránt van érzéke. Olvasmányai is inkább mind komolyabb tárgyuak. Nagyon higgadt, nem haragszik meg hamar, de hosszu ideig tudja tartani.

„Vadóc." Szelid, szinte ábrándos finom lelkületü lány irása, ki nem törekszik feltünőségre, csillogásra, de a külső rendességre elég sokat ad. Lelkületében van egy kis egoecentrikus hajlam. Őszinte, de titoktartás dolgában elég zárkózott jellem. Nem parancsoló, de néha akaratos. A finom, könnyü olvasmányokat szereti.

„Machiavellizmus." Elég jó önkritikával élő, intelligens női lélek. Jelleme még nem teljesen határozott, terveinek keresztülvitelében néha még ingadozik. Vigyáz a külső rendességre, de nem tuloz benne. Van lelkületében egy kis titkolt hiuság is, mely néha kiütközik. Hamar sértődik és elég hamar békül. Őszinte nyilt jellem. Gondolkozása logikus.

„Avignon." Nehezen kiismerhető, zárkózott jellem. Keveset törődik a világgal, a mások véleményével, csak a saját gondolkozásmódja után indul. Parancsolni nem szeret, de nem türi azt sem, hogy neki parancsoljanak. Nagyon szereti a jó könyveket. Leginkább komoly müveket szeret olvasni.

„Ma-cher." Finom, de nem erős akaratu jellem. Meggondolt. Sokad ad a mások véleményére és sokszor azok utmutatása után cselekszik. Dolgait praktikusan intézi el, elég jó érzéke van a reális dolgokhoz. Lelkülete kissé egoecentrikus. Mindenkihez őszinte, de nem mindig nyilt. Nem tul parancsoló.

„Vadrózsa 19." Erős akaratu, de nem teljesen megállapodot jellem. Nem tud megtalálni egy egységes célt, mely felé törekedjen. Szinte tévelyeg egy kitüzött cél hiányába. Nem sokat ad a rendességre. Egy kissé hiu is. Parancsolni nem tud. Könnyen befolyásolható. Gondolkozása logika nélküli. Szerelemben érzékies.

Szeretem a cigányzenét. Sokat próbált, de erős akaratu jellem. Lelkülete nem rendezett, de egyszerüségre törekvő. Szerény. Az élet mindennapi gondjai mellett nem ér rá feltünőség keresésre. Parancsolni nem tud. Gondolkozása nem logikus, de erős elhatározó képességü s megküzd az élettel.

„Claire." Elég feltünőség kereső lélek, de nem megállapodott rendezett jellem. Ingadozik a szentimentálizmus és az ideálizmus közt. Szeret sokszor képzeletben messze csapongni. Lelkületében van valami nyugtalanság, mi mindig tovább uj utakra ösztönzi. Parancsolni nem szeret. Gazdasági szempontból elég költekező. Titkokat nem tud megőrizni.

„Un jeune homme." Minden során fiatalság, életvidámság látszik. Lelkülete finom, nőiesen finom. Elég befolyásolható, nem nagy akaratu. Nagyon hamar eltud keseredni. Jelleme még nem szilárd. Parancsolni nem tud. Szerelemben szentimentális. Szép ábrándokat szö. Jó szivü.

„Mellé rozmaringot teszek." Merész, mindennek bátran nekivágó, rendezett jellemü férfi. Keveset törődik a társadalmi szabályokkal, néha bele is ütközik. Szereti szinte fanatikusan a lélek szabadságát. Parancsolni szinte zsarnokiasan tud. Olvasottsága felületeles és nem széleskörü. Hirtelen haragvó és könnyen lelkesedő.

Kovács Gyula
vaskereskedő Debrecen,
Fő-utca 17. Bika-szálló mellett sarkon.

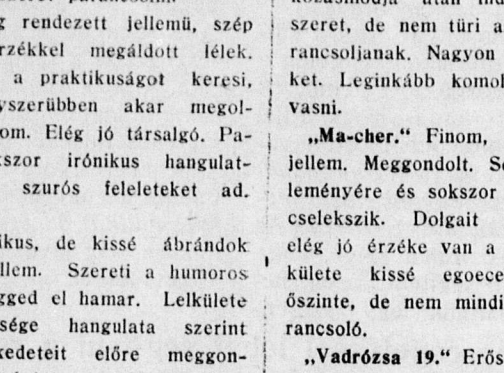

Keritésfonatok és tüskés huzalok, ekék, eke-alkatrészek, kapák, ásók, lapátok, villák, gereblyék és mindenféle vasáruk olcsón kaphatók.

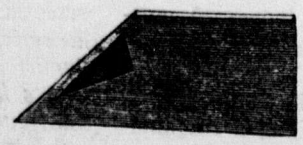

NAGYFONTOSSÁGU GAZDAÉRTEKEZLET A VÁRMEGYEHÁZÁN

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ma, vasárnap délelőtt 9 órára a vármegyeháza közgyülési termébe egy szakértekezletet hivott össze, melyen az immár országos veszedelmet jelentő tengerimoly elleni sikeres védekezés módjainak ismertetése s a kártétel megelőzésére irányuló intézkedések megvitatása kerül tárgyalás alá.

A Debreceni Gazdasági Egyesület ezuton is figyelmébe ajánlja a debreceni gazdaközönségnek ezen nagyfontosságu szakértekezleten való részvételt, hol a kérdés alapos ismerői, kiváló szakemberek lesznek az előadók.

Egyben felhivja az egyesület a gazdák figyelmét arra is, hogy a miniszteri rendelet értelmében minden gazda köteles április végéig a csutkatöveket összeszedetni s elégetteni, mert a tengericsutkatövekben is sok tengerimoly van, melyeket meg kell semmisiteni. A csutkató megsemmisitése minden gazdának fontos érdeke, hogy a neki oly nagy károkat okozó rovart tüzzel-vassal pusztitsa ott, ahol utjába kerül, de másrészt a mulasztók ellen a májusban tartandó hatósági ellenőrzés után a kihágási eljárás meg fog indulni.

Varrógépek, kerékpárok
előnyös fizetési feltételek mellett.
Mindenféle alkatrészek kaphatók
Oroszná!
Batthyányi-utca 15. sz.

Aki mer, az nyer!
Aki festéket és padlólakkot olcsón akar venni, annak
Neumann Nándor
(Csapó-utca 8. szám)
festéküzletébe kell menni.

HIREK

1928 április 29 (Vasárnap)

Prot.: Albert. Kath.: Jubilate.

A Meteorológiai Intézet jelentése:

Időjóslat: Jobbára derült és nappal meleg idő.

Városi muzeum nyitva 9—12-ig.

Közmüvelődési könyvtár nyitva délelőtt 10–12-ig.

Vasárnap délután és éjjel a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot: Megváltó, Piac-u. 18. Aranyangyal, Piac-u. 50. Sas, Hatvan-u. 70. Tisza, Péterfia-u. 76. Mátyás kir., Márton K.-u. 1.

1928 április 30 (Hétfő)

Prot.: Katalin. Kath.: Sz. Katalin.

Városi muzeum 9—12-ig 2—4-ig.

Közmüvelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

A gyógyszertárak közül következők tartanak éjjeli szolgálatot: Kigyó Piac-u. 33., Arany Angyal Piac-u. 50., Reménység Csapó-u. 22., Sas Hatvan-u. 70., Bocskay Czegléd-u. 22., Tisza Péterfia-u. 76.

— **Magyar munkásnak** ad kenyeret, ha harisnyaszükségletét **Benyáts Emil harisnyagyárából** szerzi be. Eladás nagyban és kicsinyben. Debrecen, Tisza-palota. **Külföldi gyártmányokban is nagy választék.**

— **Tornavizsga a Svetits-intézetben.** Május 6-án, (vasárnap) délután fé 5 órakor tartja a pogári leányiskola, a liceum és a nőipariskola az intézet udvarán tornavizsgáját. Belépődij: elsőrendü hely 1 P, másodrendü 80 fillér, állóhely 40 fillér.

— **Ifj. Zelinger Kálvin-tér 4.** izlésesen és olcsón fest cégtáblákat.

— **Haydn Oratórium megismétlése.** A virágvasárnapján előadott Haydn Oratórium olyan nagy érdeklődést keltett városunk zenekedvelő közönségének körében, hogy a több oldalról megnyilvánult óhajnak kénytelen eleget tenni a Szent László Dalegylet elnöksége és igy május 17-én, áldozócsütörtökön megismétli az Oratórium előadását, este 8 órai kezdettel az Arany Bika disztermében ugyanazon szólistákkal és ugyanolyan helyárak mellett. A jegyek május 1-től kezdve kaphatók Springer József főposta melletti könyvkereskedésében.

— **Este 7 órakor zárják a ruhatisztitó üzleteket.** Eddig nem volt egységes gyakorlat abban a tekintetben, hogy a kelmefestők és ruhatisztitók gyüjtő üzletei mikor záródjanak. Egyes üzletek este 6-kor, mások 7-kor zártak. A hatóság utána járt a dolognak és megállapitotta, hogy van egy kormányrendelet, amely szerint a kelmefestők, ruhatisztitók üzleteit csak este 7-kor kell bezárni.

— **Pusztulnak az ebadó-alanyok.** Már hónapok óta ebzárlat van a város területén, mert még mindig sok a kóbor kutya. Az elmult két hét alatt a városi gyepmester összesen 32 kóbor kutyát fogott el s irtott ki. Minden napra tehát átlag 2 kutya fogás esik. Ha a kutyák elleni offenziva ilyen méretekben tart, lassanként kipusztulnak az ebadó összes debreceni alanyai.

— **Május 1-re** két szoba, előszoba, konyha kiadó. Értekezhetni Kossuth-utca 15., füszerüzlet.

— **Tükörgyártás, üvegcsiszolás, kirakatok tükrözése, autók, autóbusz üvegezése Sipkovits, Szív-utca 15. sz. Telefon 356.**

EGYESÜLETI ÉS TÁRSADALMI HIREK

Guerlin de Guer előadása. A magyar kultura igaz barátja, Guerlin de Guer francia egyetemi tanár május 1-én keddea este 8 órakor a városi zeneiskolában előadást tart. Az előadáson szerepelnek dr *Hankiss* János, *Térey* Sándor, *Orosz* Julia hangversenyénekesnő és *Szabó* Emil.

A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete értesiti az összes tagjait, hogy a mai napra hirdetett évi rendes közgyülését, technikai okok miatt, egy későbbi időpontra volt kénytelen elhalasztani. Az Elnökség.

NyUKOSZ hirdetmény. A főcsoport május 3-án csütörtökön baj társias összejövetelt tart az „Angol Királyné“ szállgda fehér termében esti 8 órai kezdettel és kérjük tagjainkat, hogy ezen összejövetelen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Egyuttal felkérjük tagjainkat, hogy az 1928. évi tagsági dijakat a hivatalos órák alatt (minden kedden délután 5 és 6 óra között) a főcsopot pénztárába befizetni sziveskedjenes.

— **Térzene.** A honvédzenekar vasárnap délben fél egy órától fél két óráig Nőth Antal katonai főkarmester vezényletével a Csokonai-szinház terraszán térzenét tart. Müsor: 1. Honvéd induló Nőth A. 2. Hamburgi mazur Granado D. 3. Hugenották opera egyv. Meyerbeer. 4. Preciosa jellem darab Farbach. 5. Marie jellem darab Ambros. 6. Magyar népdalegyveleg Bacho. 7. Keringő dal Benatzky. 8. Masiroznak a katonák Nőth A.

— **Leendő anyáknak** kellő figyelmet kell forditaniok arra, hogy bélmüködésük rendes legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József“ keserüviz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevehető és rendkivül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Arcképes igazolvány az utcai árusoknak.** Az üzlethelyiséghez nem jutó, anyagi helyzetüknél fogva letelepedve való árusitásra sem képes, tőke szegény iparosok részére az iparhatóság ad az utcán járvakelve való árusitásra engedélyt. Hogy ennél a hatóságilag nehezen ellenőrizhető árusitási módnál bizonyos rend biztositassék, a hatóság ugy intézkedett, hogy az utcai járva-kelve való árusitást a jövőben a legszükebb keretre korlátozza és ilyen árusitásra igazolványt csak kivételes indokolt esetben ad ki.

— **Az Ingóságközvetitő szenzációja.** Ugy debreceni, mint vidéki vevőinknek szives tudomására hozzuk, hogy a legszebb kézimunka selyem és gyapjuszövet függönyök, asztalteritők, hencsertakarók, szőnyegek, falvédők, antik és modern butorhuzatokra való szövetek minden szinpompa ezer és ezer árnyalatában, továbbá butorok, háztartási jéghütőszekrények, varrógépek, disztárgyak, mütárgyak és minden elképzelhető ingóságok a legjutányosabban kaphatók az Ingóságközvetitőnél, ref. egyházi bérpalota. Telefon 11—99. Kérjük, tekintse meg raktárainkat.

Most vettük
egy tételbe
s adjuk
mig a készlet tart.

Olcsó vétel:

Esőkabát	P 20.--
Esőkabát koverkoat felsővel .	P 24.--
Vizhatlan trenckoat kabátok .	P 32.--
Impregnált trenckoat kabátok .	P 48.--

A Hajdusági férfiruha áruházban

Piac-u. 67. Megyeházzal szemben.

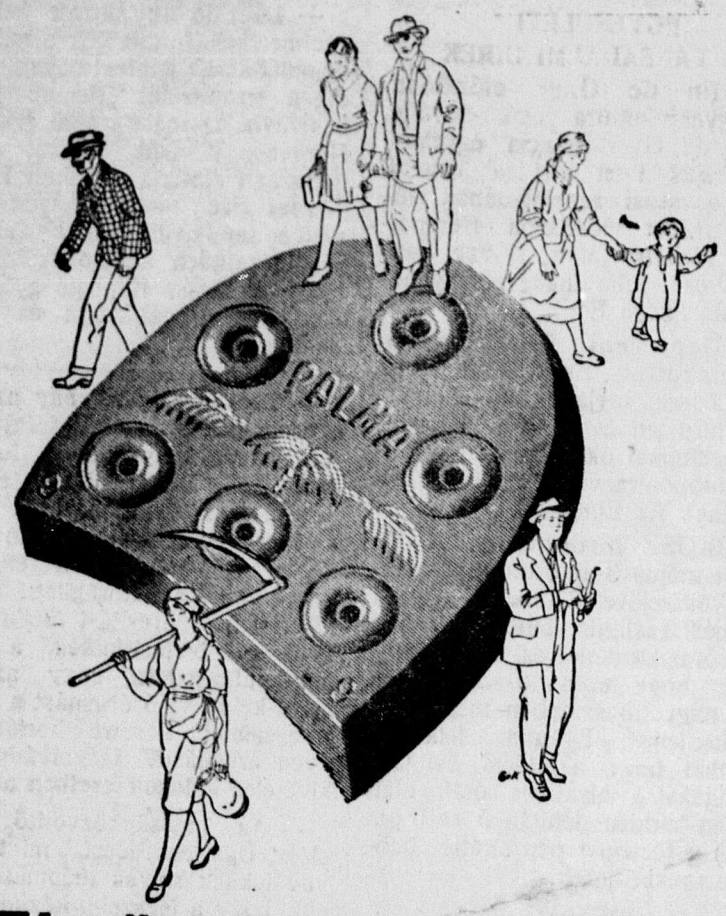

Távoli utak - fáradság nélkül

Vidékieknek nincsenek olyan kényelmes közlekedési eszközeik, mint a városiaknak. Orákhosszat tartó fárasztó gyaloglások egyik helyről a másikra még mindig szükrégesek. Valóságos jótétemény a fáradt testnek a

Palma-kaucsuk sarok

PALMA tovább tart mint a bőr, olcsóbb annál, ruganyosabb járást biztosit és védi ugy a szervezetet, mint a cipőt.

Nőknél és az ifjuságnál a Palma-kaucsuk sarok elegáns külszint ad a cipőnek minden többkiadás nékül.

— **Ügyvédi hir.** Dr Horváth Jenő ügyvéd irodáját Verbőczy-utca 6. alól Simonffy-utca 2/b. I. em. (városi bérházba) helyezte át.

— **Hir Szliácsfürdőről.** Ezen világhirü szénsavas hévvivü gyógyfürdőben a közkedvelt és előkelően berendezett Bristol-Tátra szállókban és éttermekben elsőrangu étlapból választott élelmezés szép lakással együtt előidényben 46, főidényben 56 Kc-ért kapható. Uj tejivócsarnok, diétás konyha. Budapesti informá ciók minden délután: József körut 9. II. em. 5, dr Strausz Pál irodájában. Telefon: J. 339—99. Prospektust és részletes árafánlatot küld: Bristol Tátra üzemvezetősége Szliács (Szlovensko.) Azonnali lakásfoglalás és a megadott cimre való figyelem ajánlatos.

— **Jön a „Feltámadás" a Meteorban.**

— **Budapestre utazó olvasó közönségünk érdekét szolgáló hasznos felvilágositás.** A Budapesti Nemzetközi Vásárt megtekinteni szándékozó olvasóink figyelmét arra kivánjuk felhivni jelen sorainkkal, hogy ha jól, izlésesen és olcsón akarnak öltözködni, akkor nem mulaszthatják el felkeresni Budapesten az 1850. évben alapitott világhirü Semler céget (Bécsi-utca 7.), ahol páratlan minőségü, eredeti angol, nemkülönben disztingvált izlésü férfi és női szövetkülönlegességek állanak a vásárló közönség rendelkezésére, minőséghez viszonyitottan alacsony áron. A cég maradékosztályán nagy fogalom folytán, dus választéka halmozódott fel a fent jelzett szöveteknek, melyekből való vásárlás alkalmat nyujt a közönségnek, hogy jutányos alkalmi áron megismerje a már szinte fogalommá vált Semler minőséget.

— **A Nemzeti Hitelintézet Rt. debreceni fiókja** üzlethelyiségét Kossuth-utca 7. szám alól Pac-utca 47. szám alá (a volt Löfkovits-féle üzlethelyiségbe) helyezte át. Telefon bankosztály: 3—50, 158, tüzelőanyagtelep telefon: 8—31. Bankosztálya gyümölcsöztet szabad és lekötött betéteket, k ölcsönöket nyujt ingatlanokra és értékpapirokra, leszámitol váltókat, tőzsdei megbizásokat teljesit, értékpapirok vételére és eladására, vesz és elad idegen pénzeket és érmeket, átutalásokat elfogad a világ minden részébe, vállal meghitelezéseket és kezességet stb. Tüzelőanyagosztálya ajánlja a legkiválóbb porosz és hazai szenet, házi tüzelésre, ipari és mezőgazdasági célokra igen jó kokszot, brikettet és kovács szenet, korhadás mentes bükk, cser és tölgy tüzifát, hasábos és felvágott állapotban. Házhoz szállitva bármily mértékben igen kényelmes és kedvező fizetési feltételek mellett.

— **Salan.** Jelentékenyen csökkent az elmult héten Budapesten a fertőző betegségek száma a tisztifőorvos hivatalos statisztikája szerint. Ugyanezen a héten kezdődött a Salan fertőtlenitő háziszer intenziv propagandája és általános használata. Gondolkozzék mindenki, nem lát-e szoros összefüggést e két tény között. Salan a legtökéletesebb fertőtlenitő háziszer. 1 üveg ára 1 pengő 20 fillér. Kapható mindenütt. Csak dobozos csomagolást fogadjon el!

Mutassa meg rossz fogát, müfogát VÁRY JÁNOS fogmütermében Darabos-utca 18. Kollégium mögött

— **Harkányi szobrász, Piac-utca 83. sz. Sirkövek müvészi kivitelben legjutányosabban készülnek.**

SZINHÁZ

A Csokonai-szinház müsora:

Vasárnap délután fél 4-kor, mérsékelt árakkal: **Éva.**

Vasárnap este 8-kor rendes árakkal: **Csókos asszony.**

Hétfő A) 40. bérlet másodszor: **IV. Henrik.**

Kedd B) 40. bérlet harmadszor: **IV. Henrik.**

Szerda délután 3 órakor: **A Noszty fiu esete Tóth Marival.** Kardoss Géza fellépte. Ifjusági előadás.

Ma, vasárnap délután fél 4-kor, mérsékelt árakkal: **Éva,** Lehár Ferenc világhirü darabja. Timár Ila, Ferenczy Marian, Antók, Fülöp, Rajz, Szirmai fellépnek az **Éva** ma délutáni pazar előadásán. Jegyváltás.

Ma, vasárnap este 8 órakor bérletszünetben: **Csókos asszony.** Timár Ila, Szigeti Jenő, Ferenczy Marian, **Antók,** Fülöp, Rajz János fellépnek a **Csókos asszony** reprizén.

Van a Bajza-utca sarkán egy kis palota . . . refrénü dalt Timár Ila és Szigeti Jenő éneklik ma este a **Csókos asszony** első felvonásában.

Utolsó három bérlet, hétfőn A), kedden B), szerdán C) bérletben: **IV. Henrik,** Pirandello-sláger.

IV. Henrik holnaptól szerdáig bezárólag szerepel müsoron.

IV. Henrik első magyar előadásának sikerét ugy a fővárosi, mint a külfödi lapok is élénken kommentálják. Forgács Sándor mint IV. Henrik, továbbá Halasi Mariska, az orvos szerepében Szigeti Jenő, végül Rajz Ferenc, Szirmai, Fülöp alakitásait emelik ki az olasz laptudósitók.

IV. Henrik előadásaira a nagy jegykeresletre való tekintettel még ma szíveskedjék jegyeit kiváltani.

A Noszty fiu esete Tóth Marival, Kardoss Géza felléptével szerdán délután 3 órakor ifjusági előadás keretében. Jegyek holnaptól kezdve válthatók.

Ifjusági előadások szerdán és csütörtökön délután.

Szerdán délután 3 órakor: **A Noszty fiu esete Tóth Marival,** csütörtökön délután pedig **Éva,** Lehár-operett kerül szinre ifjusági előadásul.

Zenebona — jazzoperett-sláger pénteken este!

Zenebona — Remete pazar rendezésében pénteken este!

Zenebona — Timár Ila, Elek Ica, Ferenczy, Turbók Rózsi felléptével pénteken este!

Zenebona — főszereplői: Antók, Fülöp, Szirmai, Rajz János, Virágháthy, Szigethy Andor.

Zenebona — karnagya: Csanak Béla.

—

Mozgószinházak közleményei:

Előzetes jelentés:

Hétfő—kedd:

Vigszinház: Irredenta film! Elveszett Erdély (Mindnyájunknak el kell menni), történet Erdély oláh megszállás idejéből 10 felvonásban. A főszerepekben Igo Sym és Mary Kid. Kisérő két amerikai burleszk.

Apollo: Két sláger: A nőstény ördög, Paul Stein romantikus drámája 7 felvonásban, a főszerepben Irene Rich. — Ember sakáll (A prairie réme) kalandos történet 6 felvonásban, a főszerepbebn Jack Holt.

Jönnek: Carmen, Dolores del Riova, A 7[7-esek klubbja és A kis kadett.

Péntek—vasárnap.

VIGSZINHÁZ

Világfilm!

Liane Haid és Wladimir Gaiderov együttes szereplésével:

A fehér rabszolganö

keleti regény 11 fejezetben.

—

Megelőzik:

Hol a gyürü és Segitség tüz van bohózatok.

APOLLO

Világattració!

Monte Carlo pusztulása

Paul Poulgy fantasztikus regénye filmen 12 felvonásban.

A főszerepekben: **Francesca Bertini és Jean Angelo.**

—

Megelőzi:

Majomkirály és Lovon szerzett menyasszony bohózatok.

URÁNIA

Szombat—vasárnap: **Szombat—vasárnap:**

Közkivánatra!

Világfilm!

Totsztoj Leó halhatatlan regénye nyomán:

Feltámadás

kép az orosz életből 10 felvonásban. A főszerepekben: Dolores Del Rio és Rod La Roque.

—

Megelőzik:

Maccaroni és Társai, A négylábu barát bohózatok.

METEORBAN

Vasárnap:

Heidelbergben vesztettem el szivemet

Édes-bus történet a diákéletből 8 felvonásban. **Mary Parker** és **Werner Fuetererrel** a főszerepben. Megelőzik:

Balga szüz és Három lóhere kirándulása bohózatok.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

TESTEDZÉS

A DEAC lövészszakosztályának clubavató célövő versenye. Április 30-án délután 3 órai kezdettel rendezi meg a DEAC lövészszakosztálya első lövészversenyét, mely iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. A bajnokság kérdése teljesen nyilt, egyforma eséllyel indulnak: Bató Bencsis, dr Benkő, Fliegenschnee, Gidófalvy, Lódy, Szépe, Szoboszlay. A versenyt társasvacsora fogja követni, mely előtt a dijak kiosztása történik meg ünnepélyes keretek között. A társasvacsorán való részvételt vasárnap estig kell bejelenteni a Polgári Lövöldébe 64. sz. telefon alá. A ver-

Vérhólyagpangás, aranyeres bajoknál,
vértódulásoknál, melyeknél az erőltetett székelés egyenes életveszélyes lehet, a valódi
Hunyadi János
természetes keserüviznek ivókura alakjában való használata gyorsan és enyhén szünteti meg a székrekedést. — Orvosok előszeretette rendelik, gyomor, vastagbél, epebetegségeknél a vérkeringés élénkitésére.

seny a debreceni Polgári Lövöldében folyik le, kezdete délután 3 óra s tart alkonyatig. Nevezési dij 2 pengő. Nevezési határidő 1928 április hó 30., déli 12 óra.

Ma, vasárnap délután fél 5 órakor a Diószegi uton találkozik a sok balszerencsével küzdő Bocskay a III. ker. FC-vel. A bajnoki tabella utolsó helyén álló Bocskaynak ez az egyetlen nyerési eshetősége, mert a végső két nagy mérkőzésen a Hungáriától és Ujpesttől semmiesetre sem fog tudni pontot elhóditani. A Bocskaynak meg kell nyerni a mai meccset, mert ellenkező esetben az első osztályból való kibukása szinte biztosra vehető.

Az I. liga egyéb mérkőzései: Ferencváros—Atilla, Hungária—Nemzeti, Ujpest—Budai 33-as, Vasas—Sabária, Kispest—Bástya.

Amatőrbajnokság

Nyiregyháza: NyTVE—DVSC.
DKASE—NyÖTSE.
Kisvárda: KSE—DMTE.

Egyéb mérkőzések. A DEAC a KEAC-al játszik főiskolai bajnoki mérkőzést az egyetemi pályán délelőtt 11 órakor.

Kiss Gyula szövetségi kapitány a tegnapi napon állásáról lemondott és az osztrákok ellen már nem ő válogatja össze a magyar csapatot. Kiss Gyula kedvét bizonyos körök állandó és igaztalan támadása vette el.

A TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.63½

Budapest 90.63 és fél, Berlin 124.11, Newyork 518.90, London 2532.75, Páris 20.42 és egynegyed, Milano 27.35, Prága 15.37 és háromnegyed, Belgrád 9.13 és egynegyed, Bukarest 3.25, Bécs 73, Amsterdam 209.17 és fél

Hivatalos devizaáriolyamok.

Egy angol font 27.85—28, száz „belga" 79.85—80.15, száz cseh korona 16.90—16.98, száz dán korona 153.25—153.85, száz dinár 9.97—10.07, száz dollár 570—572, száz francia frank 22.50—22.70, száz hollandi forint 230.85—231.35, száz lengyel zloty 64.05—64.35, száz lei 355—3.60, száz lira 30.025—30.225, száz német márka 136.65—137.15, száz norvég korona 152.90—153.50, száz osztrák schilling 80.35—80.70, száz spanyol peseta 95.15—95.75 száz svájci frank 110—110.40, száz svéd korona 153.35—153.95 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 23—23.30, az ezüst egykoronást 0.40—0.44, a forintost 1—1.20, az ötkoronást 2—2.30 pengővel jegyezték.

Gabonatőzsde.

A készárupiacon a forgalom jelentéktelen volt, de közeljövőben az üzleti tevékenység megélénkülésére számitanak, tekintettel arra, hogy a határállomásokon a gabona iránt egyre élénkebb a külföldi érdeklődés. A tiszavidéki buzát 33.85—35.10, az egyéb származásu buzát 33.70—35.20 pengővel jegyezték fajsuly szerint. A rozs ára 32.95—33.10 pengő között mozog.

A liszt- és őrleménypiacon a helyzet változatlan. A terménycikkek piacán az irányzat tartott. Egyes cikkeknek az árát kisebb mértékben csökkentették s ennek ellenére azonban jelentéktelen volt a forgalom. A zabot minőség szerint 34—34.40, a tengerit 27.40—28.60 pengővel jegyezték. Az árpafélék piaca és a magpiac üzlettelen.

Állatvásár.

A sertésvásárra 885 darab sertést hajtottak fel, amelyből 392 darab maradt eladatlan. A vásár vontatott volt. Árak: zsirsertés Ia öreg 148—150, IIa 136—142, fiatal nehéz 162—164, kivételesen 166, közép 160—164, kivételesen 166, könnyü 128—140, szedett közép 150—152 fillér kilogrammonként élősulyban. — A borjuvásárra felhajtottak 669 darab borjut és 16 darab bárányt. A vásár irányzata élénk volt. Árak: Ia 140—152, kivételesen 159, IIa 120—136, bárány 118 fillér. — A lóvásár árai a következők: Csikó 30—88, igás kocsiló nehéz nyugati faj 400—530, u. a. könnyü nyugati faj 225—500, alárendelt minőségü lovak 20—260, vágólovak 25—170 pengő.

Kedvezmény előfizetőinknek!

A
HAJDUFÖLD
KONYVEI:

Kosáryné Réz Lola: Péter.
Julier Ferenc: A jövő háboruja.
Szémán István dr fordítàsai:
1. M. Garsin: Nadesna Nicolajevna
2. A J. Kuprin: A Fehér puli.
Meskó Barna: A cságvári muzsák

5 kötet ára: 10 P.

A könyvek, melyeket elsőrangu papiron, kétszinnyomásban, diszes kiállitásban önköltségi áron jóval alul adunk, havonta 1 Pengővel fizetendők. Árukat az előfizetéssel szedjük be.

Kosáryné Réz Lola: Péter
cimü regényét a napokban szétküldjük.

Saját èrdekében azonnal kérje ezt a páratlan kedvezményt!

Nyilttér

PARENTHESY

ingatlanokat értékesitő forgalmi és árukereskedelmi irodája megnyilt, az Országos Földbirtokrendező Bíróság engedélye alapján Debrecenben, Szent Anna-utca 64. szám alatt. Saját ház. Telefon: 6—29.

Foglalkozik: földek és házak vételével és eladásával, közvetitésével és bérbeadásával. Azokhoz a szükséges pénzkölcsönök megszerzésével a törvényes feltételek mellett — legolcsóbban. Az ügyleteknél a legkedvezőbb és legkényelmesebb fizetési feltételeket kieszközli és biztositja.

Keresek megvételre készpénzért és ajánlok eladásra kedvező fizetési feltételekkel földbirtokokat 3 kat. holdtól 1100-ig, kisebb-nagyobb tanyás birtokokat és házakat. — Tisztelettel kérem irodámhoz bejelenteni a kiadó lakásokat kettőtől—hat szobásig. Irodának és orvosi rendelőknek kiadó szobákat, butorozva vagy butor nélkül. — Telkeket és házhelyeket parcellázásra.

Minden felvilágositással készséggel állok a t. közönség rendelkezésére dijtalanul, reggel 9 órától délután 6 óráig. Elvem mindenkit a legelőzékenyebben, pontosan és lelkiismeretesen a megállapodások szerint és a törvények betartásával kiszolgálni. Ezért tiszteletteljesen kérem a t. közönség magas bizalmát. Teljes tisztelettel Parenthesy.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ELSŐ DEBRECENI
Parkettgyár
készit és legolcsóbban szállit minden méretü tölgy és bükkfa
parkettet
Lerakás. Gyalulás.
Gyár:
Széchenyi-utca 48. szám.
Iroda:
Piac-utca 9. szám.
Rendelés felvétel telefon 7-33.

Árverési hirdetmény

Alólirott közgyám közhirré teszem, hogy a Fodor örökösök tulajdonát képező házi ingóságokat butorok stb. Jókai-utca 26. sz. alatt **május 3-án csütörtökön délelőtt 9 órakor** kezdődő nyilvános árverésen el fogom adni.

Debrecen, 1928 április 28.

Kiss Kálmán
városi közgyám.

eladó

a város központján a legszebb és legforgalmasabb helyen levő közismert

Bodega vendéglő,

lakással, családi körülmények miatt. Értekezhetni:

Batthyányi-utca 1. szám

a tulajdonosnál.

1300/1928. gh. szám.

Hirdetmény

A debreceni egyetemi gazdasági hivatal az egyetem és az egyetemi klinikák részére 1928 julius hó 1-től 1929 junius hó 30-ig terjedő időre szükséges alábbi áruk szállitására mindennap 10 órai kezdettel versenytárgyalást fog tartani.

1. Füszer, gyarmatáruk, cukor, só és ásványvizekre, lisztre és kenyérre a versenytárgyalás ideje 1928 május 7.

2. Tej, sertéshus, zsir- és hentesárukra, marha- és borjuhusra a versenytárgyalás ideje 1928 május 8.

3. Gyógyáruk, különlegességek és kötszerekre a versenytárgyalás ideje 1928 május 9.

4. Textil és rövidáruk, szappanok, kefenemüek és seprük, tisztitási és világitási vegyes anyagok, papirfélék, irószerek, különféle fogyasztási cikkek, müszerekre a versenytárgyalás ideje 1928 május 10.

5. Nyomtatványok, hullaszállitás, koporsó és temetés. Fa és szénre a versenytárgyalás ideje 1928 május 11.

6. Villanyégők, villamosszerelési anyagok, festési anyagok, tömitő anyagok, lakatos, vizvezetékszerelési anyagokra a versenytárgyalás ideje 1928 május 12.

Irásbeli ajánlatok az illető árura kitüzött versenytárgyalás napján délelőtt 10 óráig adhatók be, ezen idő után érkező ajánlatok el sem fogadtatnak. Részletes irásbeli szállitási feltételek az egyetemi gazdasági hivatalban rendelkezésre állanak.

Debrecen, 1928. évi ápriis hó 17-én.

Dr. Balogh Gyula s. k.
egyetemi gazdasági hiv. igazgató.

Ad. 1097—1927. szám.

Hirdetmény

Mikepércs község tulajdonát képező Rózsás-állás vendéglői és mozi-joggal hosszabb időre bérbe lesz adva. Az épületet át kell alatani. Tájékoztatást az elöljáróságnál lehet szerezni.

Vitéz Nagy József
h. főjegyző.

Épület- és butorvasalások, fournérok BÉSZLER LAJOS-nál Széchenyi-utca 2. szám.

Tanuló

3—4 középiskolával fizetéssel felvétetik lapunk nyomdájába.

József kir. herceg-utca 16. sz.

LESZÁLLITOTT ÁRAK!

1 db fejmosó SAMPON . . . . 10 fill.
6 db vételnél 1, — 12 db-nál 3 Sampon **ingyen.**
1 db Mandula vagy Virágszappan 24 fill.
1 db angol vagy borotvaszappan 24 fill.
1 Savoly aropuder . . . . . 32 fill.
1 Dióolaj vagy brillantin . . . 44 fill.

TÓTH EMIL drogériájában
Debrecen, Batthyány-utca 19. sz.

Kapható már a tavaszi
Hortobágyi juhturó
és kevert turó.

védjeggyel
5 kg.-os vagy nagyobb bödönökben, postán utánvéttel az
Orsz. Magy. Tejszövetkezeti Központnál
Budapest, I., Horthy Miklós-ut 119/121.

Oltott és darabos mész
cementi, kavics, gipsz, stukatornád, fedéllemezek, kőpor, cserép, valamint
száraz tüzifa és I. o. külföldi porosz és hazai szén
a legolcsóbb napi árban beszerezhető a
BARTHA
tüzifa, szén és épitkezési anyagtelepén. Debrecen, Ispotály-u. 3/b. Telefon 7-85.

Padlólakk

magas fényü legszebb szinekben, legkiválóbb minőségben nagyon olcsón kapható
Stern festéküzletében
Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

Piac-utca 12. szám alatti volt fiók-üzletem (Aszódy és Roth) áthelyeztem
Kossuth-u. 2.
szám. Városház épület, hol a megmaradt
Női divat, rövidárukak, gombokat, selymeket, harisnyákat stb.
igen olcsón árusitom el.
Ifj. Molnár Lukács.
Kérem a cégre ügyelni!

Bőrkabátokban
trench-coat kabátokban
és felöltőkben

nagy választék van Debrecen legnagyobb férfi-, fiuruha áruházában, a

Magyar Ruhaipar-nál

közvetlen a Bika-szálló épületében.

!! Hölgyek részére rendkivüli alkalom !!

Üzletátalakitás miatt
a raktáron levő összes kézimunkákat, anyagokat és kellékeket **mélyen leszállitott áron árusitom** május 15 ig. — Saját érdekében siesseu minden hölgy beszerezni szükségletét.

Szilágyi Lajos kézimunka üzlete Széchenyi ucca 1. sz.

ANGYAL SÁMUELNÉ CIPŐÜZEME Hunyadi- és Erzsébet-utca sarok.

Raktáron tart férfi és női divatcipőket. Mérték utáni megrendeléseket pontosan eszközöl Csendörségnek, katonaságnak és tisztviselőknek 10 százalék engedmény. oooo

Előzékeny kiszolgálásban részesül **FÜVESSY LÁSZLÓ** Hadházi-ut. 2 alatti **Fodrász üzletében.**

Műasztalos munkák legszebbek **Bessenyei Gyulánál** Debrecen, Kölcsey-utca 3 szám.

Gyermektrikók, soknik, valamint női, férfi és gyermekharisnyák, keztyük rendkivül olcsó árban szerezhetők be

Bagi Lajos cégnél

Balthyányi-utca 6 szám

Külön pénztári engedmény!

Üzletátszervezés miatt raktáramat olcsón kiárusitom!

Simon Jenő rádió-, villany-, gramofonszaküzlete

József kir. herceg-utca 3. szám, Telefon: 13—22.

KÁNTOR ERNŐ ÉS TÁRSA

Városháza-épület. Telefon: 1657.

áruházának különlegességei:

„Frenoli" plafondra erősíthető ruhaszáritó . . . . . P 11·—
„Wix-Wax" felülmulhatatlan parkettkrém . . . . . P 2·—
Francia Compact puder tükörrel és pamacsal . . . . . P 1·—
„Fly-tox" poloska- és svábbogár irtó.
Gyémántpor a legjobb szőnyegtisztitó.

„Halpern"-féle folttisztitó mindennemü pecsétet nyomtalanul eltüntet. Gyártója a ruhadarab kétszeres árát téritl meg, ha a szer hatástalannak bizonyulna.

Háztartási, fodrászati, parfümeriai cikkekben, kefe, ecset, játék és bőrdiszmüárukban

óriási választék!

Teljes menyasszonyi kelengyék

készitését vállalja

PETRIK KÁROLY

rőfös és rövidáru üzlete Szent Anna-u. 5.

Kérem kirakataimat megtekinteni.

Bagi és társa, Kaba

gépgyára és hengermalma

Telefon: 5. —o— Sürgönycim: BAGI, KABA —o— Alapitva 1897. évben.

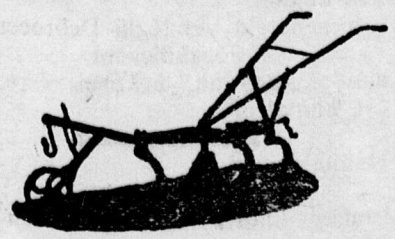

SZÁLLIT mindenféle javitott rendszerü osavaros átalakit **gazdasági gépeket, kapálóekéi** a legelterjedtebbak, **magánjáróka**t, készit gépiakatos, vasesztergályos, rézöntő, kazán és autogénhegesztő munkákat, **malomhengerek csiszolását és rovátkolását.**

Kutfurási vállalata teljes szavatossággal készit uj ártézi kutakat bármely mélységre, végez próbái furásokat és elapadt ártézi kutak rendbehozását. „Cässe" traktorok képviselete.

Hirdessen a Hajduföldben!

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés 10 szóig 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szóig 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betükkel nyomott szavak duplán számittatnak.

KÉRJÜK VIDÉKI HIRDETŐINKET,
hogy az apróhirdetés diját pontosan kiszámitva (levelezés, házasság rovat dija kétszeres) vagy készpénzben vagy bélyegben előre beküldeni sziveskedjenek. Kiadóhivatal.

LEVELEZÉS

JELIGÉS LEVELET
csak délelőtt 11 és 12 óra közt ad ki a kiadóhivatal.

Postán beküldött
jeligés levelet értesitési dij beküldése nélkül nem adhatjuk ki. Kiadóhivatal.

„Én is szerettem valaha"
jeligére levél van a kiadóban. 359

„Boldogságom"
jeligére levél van a kiadóban. 360

„Medicin"
jeligére levél van a kiadóban. 361

„Társ"
jeligére levél van a kiadóban. 363

„Huszonnégyéves"
jeligére levél van a kiadóban. 364

„Gentry"
jeligére levél van a kiadóban. 365

„Életcél"
jeligére levél van a kiadóban. 366

„Felejteni akarok"
jeligére levél van a kiadóban. 362

Azt hiszem
van még oly vigkedélyü bájos, filigrán kislány, aki szivesen lenne jó bajtásom és kisérőm szinházba, moziba és kirándulásokra. Levelet „Boldogság" jeligére a laphoz. 358

Májusban
ugy érzem mindig, hogy üres és tartalmatlan az életem. Minden évben, ebben a hónapban keresek valakit, aki több lenne nekem egy hónapi barátságnál. Szeretem a széplelküeket, akik az életben nem a sivár materiáltságot keresik, hanem tudnak rajongni a nemes dolgok iránt. Ha akad valaki megértő, ugy kérem teljes cimmel ellátott levelet „Széplelkűek" cimre válaszoljon. 357

Szeretnék
oly önzetlen barna kislánnyal megismerkedni, aki nagyon unja magát s ezeket a szép tavaszi napokat kellemesen tölthetnénk el. Levelet „önzetlen" jeligére e lap kiadóhivatalába kérek. 355

Papirkereskedés Debrecen, Csapó-u. 41 **Fekete Adorján.**

LAKÁS

Azonnal kiadó
háromszobás, fürdőszobás, utcai emeleti lakás. Megtekinthető délelőtt 9—11. Értekezés Szent Anna 29., keresztépület. 1626

Kiadó
különbejáratu butorozott szoba központban, Vörösmarty 16. sz. jobbra. 723

Egy
butorozott szoba május hó elsőtől kiadó Magos-u. 25. 726

Butorozott
szoba kiadó, Szegfü-u. 25. 1261

Utcai szoba,
félkonyhával kiadó Király Ferenc-utca 45. szám. 1617

2 szoba,
konyha mellékhelyiségeivel május 15-re Méliusz-tér 7. szám alatt kiadó. 1616

Hajduszoboszlón
egy utcai butorozott szoba május 1-től kiadó. Kádfürdő használat. Grassl, I. Rákóczi-ut 293. 1618

Epreskert-utca
5/a. szám alatt két szoba, konyha, előszoba, két kamra, pince, baromfi, disznótartás külön udvarral, május 15-re kiadó. 1613

Különbejáratu
butorozott kettös szoba 2 urnak kiadó, Varga-utca 6. 1604

A főtéren
másodemeleti, utcai, erkélyes, parkettes, 6 szobás, fürdőszobás komfortos uri lakás májusra kiadó. Értekezhetni Steiner ügynökségi irodában, Piac-utca 19. II. emelet. Telefon: 6—24. 755

Két szoba
garantáit tiszta butor kiadó, Szent Anna-utca 11. müterem. 1598

3 SZOBÁS
nem modern udvari lakást keresek a város bármely részében, magas lakbér vagy lelépéssel. Értekezni Galambos cukrászdában. 1621

Kiadó
egy nagy üzlethelyiség bármily célra, Széchényi-utca 57. 714

Butorozott
udvari szoba kiadó, Király-u. 5. I. balra. 717

Egy
pince szoba-konyhás lakás május 1-től kiadó, Szegfü-u. 25. 1261

Egy szoba,
előszoba és mellékhelyiségekből álló lakást keresek a belsőségen junius 1-re. 701

Kis
butorozott szoba kiadó, Varga-u. 32. 702

IRODÁNAK
vagy rendelőnek alkalmas, egy esetleg kettő szoba május 1-re kiadó, Csapó-utca 14. 680

ÜZLETHELYISÉG
május 1-re kiadó, Csapó-utca 14. 681

Király kávéi
mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan alkalmas. Dégenfeld-tér 11.

ELADÁS

Eladók
1 négyütemü 18 HP nyersolajlokomobil és 3 drb 10—14 HP benzinlokomobil kitünő karban. Henscrecker J. fiai gépjavitómühely, Gyöngyös. 1527

4 hold föld,
gyümölcsössel, sok lakással, nyaralónak vagy szőllőskertnek alkalmas, közel a vágóhidhoz, sürgősen eladó. Bővebbet Cabán, Cegléd-utca 22. szám. 719

Butorok:
faragott kanapé két karosszékkel, nagy tükör, könyvszekrény, takaréktüzhely eladók, Péterfia-utca 35. 1623

Eladó
egy erős fuvaros szekér olcsón, Aczél-utca 37.

Tetőcserép,
170 drb eladó, Szegfü-u. 25. 715

Konzul tükör
arany keretben jutányos áron eladó, Arany János-utca 40. 724

Egy
használt kocsi a gilányi-laktanyában eladó. 722

Eladó családi ház
teljes konforttal, két utcára nyiló egy ötszobás és egy kétszobás lakással. Parkirozott udvar, istálló, garáge, baromfiól, mindenütt vizvezetékkel és villannyal ellátva. Értekezni és megtekinteni: szerda, szombat és vasárnap d. u. 3—5 óra között Rákóczi-utca 373. 1607

Jégszekrény
eladó. Értekezhetni lehet Piac-utca 22/24. alatt a házmesternél. 725

Eladó
3 drb vasredőnyös függő kirakat Gyürky papirkereskedésében Kossuth-utca 6. sz. 727

Mangalica
tenyészetemből 4 hónapos elsőrendü kanok és kocák tenyészanyaggá való felnevelés céljaira eladók. Engel, Piac-utca 52. Ékszerészüzlet. 1619

Eladók
teljes ebédlőberendezés, rococcó aranykeretes tükör, kis kerek asztalok, szőnyegek, középnagyságu páncélszekrény és különböző butorok, Batthyányi-utca 5. szám alatt. 1614

Benzinmotor
kettő lóerős, jókarban eladó, Aczél-utca 37.

Polituros
kis asztal és egy használt sezlon eladó, Ispotály-u. 13. sz. 678

Grammofonlemez
40 db eladó. Kossuth-u. 59. 670

Eladó
öt lámpás „Neutradin" uj Rádió hangszóróval, akkumulátorral. Teleky-utca 80. szám. 628

Bor eladás, saját termés,
Arany János-utca 30. sz. egész nap. Rázsó Gyula-utca 2 sz. alatt 2—5-ig legalacsonyabb napi áron literenként is. Hordótételnél engedmény. 587

Harly Davidson
motorkerékpár 350 cm. 1400 pengőért eladó. Cim a kiadóban. 711

Villamos
megállónál vasuti kitérőnél 630 □-öl telek gyümölcsös, Böszörményi-ut 59. szám alatt eladó. Felvilágositás kapható az Arany Bika főportásánál. 1612

34 darab
átlag 130 kgr-os sulyu fiatal hizó sertés eladó. Tépei uradalom. 708

Eladó
az Ispotály-u. 15. számu ház a Nagyállomás közelében 3 szobás azonnal beköltözhető lakással, ára 12,000 pengő. Értekezhetni ugyanott. 698

AJÁNLAT

Legolcsóbb
kalapok és alakitás Csobán Mariskánál, Cserepes-utca 16. 1601

Szentpéteri
kocsigyártó, Bethlen-u. 48. sz. ócska kocsit vesz, elad, javit. 692

SIRKÖVEK
mindeu minőségben s kivitelben legolcsóbban beszerezhetők
Hunyadi-u. 14.
Temetői munkákat olcsón vállalunk. Terveket s rajzokat dijtalanul készitünk. Tel. 7-24.

Zongorát
bérbe adok. Értekezhetni délután 3 órától Vigkedvü 12. 728

Nyaraló
kiadó Bocskay-kertben. Megbeszélés: Paál, Király-utca 5., földszint balra. 712

Mindenes
főzőnő, aki a nyári hónapokban a Bocskay-kertbe is kijönne, felvételetik Hatvan-utca 1. sz. 3. udvar. II. em. 49. ajtó. 1615

Talp
és küllőnek alkalmas fehér kőris tüzifa kapható alkalmi árban. Herkules tüzifatelep, Károly Ferenc József-ut 4. 1627

Pénze
után 20 percent kamatot kap! Bővebb felvilágositást nyujt — szivességből — Nagy hirdetőiroda, Csapó-utca 56. 1628

Üvegezési
üvegcsiszolasi, épület vagy portál üvegezését, ócska tükrök ujjáöntését, e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbban készit s árajánlatokkal szivesen szolgál: Papp Kálmán Péterfia utca 8. 710

Akar ön kereskedő lenni?
Biztos megélhetést nyujtok, berendezek füszerüzletet tetszés szerint, egyszerübbtől a legmodernebbig, megszerzem a szükséges összeköttetéseket, ellátom a legfontosabb tudnivalókkal, ugy, hogy az üzlet minden szakértelem nélkül a legnagyobb könnyedséggel vezethető tovább. Bővebbet levélben Gubicza Gáspár Szeged, Tisza Lajos-körut 68. 707

Lovásznak,
kocsisnak, szolgának, vagy bármi más munkára vállalkozik 6 évet kiszolgált huszár. Cim: Szabados János, József kir. herceg-u. 71. sz. 684

Kátrány és karbolium
nagy és kismennyiségben legolcsóbban beszerezhető Neumann Nándor festéküzletében, Csapó-u. 8. sz. 549

Kombinált teritők,
függöny, ágytakaró garniturák, — párna-lámpaernyő montirozást, monogrammozást, szesz-relief és olajfestést és minden diszmunkát jutányosan készitünk. Vidéki megrendelést elfogadunk. Cim: Piac-utca 16. „Csipkeüzlet". 578

Költöztetéseket
társzekerekkel vagy zárt butorszállitókocsikban szolid árak és felelősség mellett vállal a **Debreceni Angol-Magyar Szállitmányozási R.-T.** Ferenc József-ut 72. (Royal szállodával szemben). Telefon 37. 1015

Házhelyek
kvadrátja öt pengő Katz-telepen. Tulajdonos Sesztina-ut 6. sz. a., Kisállomás mellett. 713

Házi óbor
zamatos 1.30, Csapó 27. udvarban, Szathmárinál. 716

Mérleget, sujokat
hitelesitve javit legolcsóbb árban szakszerüen, használt mérlegeket veszen, elad Bihari, Méliusztér 9. 1623

Takaréktüzhelyek,
üstházak nagyválasztékban diszes és egyszerüek, minden árban felelősséggel, használtak is. Méliusz-tér 9. Biharinál. 1622

Varrógépet
kölcsön kiadok. Iróasztal eladó, Szilágyi, Széchenyi-u. 1. 1624

Kiváló jó
4 fogásos házi ebéd-koszt uriaszszonynál, ki maga főz, kihordásra kapható. Napi 80 fillértől 1.20 fillérig megbeszélés szerint. Cim: Városház trafik, Piac-utca. 718

KERESLET

Novemberre
teljesen modern 5 vagy 6 szobás lakást keresek belterületen. Esetleg cserélek. Cim a kiadóban. 1620

Bejáróleányt
keresek elsejére környékből pár órai napi munkára, Baross-u. 14. 721

Kis mestert
keresek, ki házamat részletfizetésre felépiti. Cim a kiadóban. 720

Szülészeti klinikára
egy takaritónő és egy mosónő azonnal felvétetik. Jelentkezni Nagyerdő Szülészeti klinika. 709

Kereskedelmi szellemmel
rendelkező urleány vagy urasszony háziiparilag készült függönyök, henceserteritők, abroszok stb. eladásához felvétetik. Bővebbet Ingóságközvetitő. 1625

Kifutó fiu
füszerüzletbe bentétkezéssel felvétetik, Burgondia 14. 729

Bentkosztos
mindenes gazdasági férfi cseléd, tanyára azonnal felvétetik, Arany János-utca 33.

Üzletben,
irodában pénztárnoki állást keres megbizható, intelligens fiatal lány. Ajánlatokat „Megbizható" jeligére a kiadóhivatalba kér. 683

Jóravaló
mindenes vagy bejáróné kerestetik Szent Anna-utca 34. sz. Ugyanott női ruhák kaphatók. 706.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR Rt.

BUDAPEST VI. VÁCI-UT 19.

uj szerkezetü cséplőgépei a legjobbak,

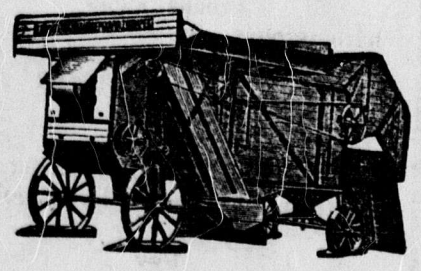

mert *acélkeretesek*
mert *eredeti svéd kettőssoru, önbeálló golyós csapággyal birnak*
mert *tisztitó felületeik rendkivül nagyra méretezettek*
mert *legtökéletesebb cséplési eredményt szolgáltatják.*
mert *könnyü sulyuknál fogva bármely traktorhoz alkalmazhatók.*

Kerületi képviselet:

Hungária Üzemfelsz. és Árukeresk. Rt.

Debrecen, Hunyadi-utca 11. sz.

DIENES JÓZSEF
v. községi főjegyző Országos Földbirtokrendező Bíróság által engedélyezett ingatlanforgalmi és biztositási irodája Füvészkert-utca 16. — (Saját ház.) Telefon 14—98.

Eladó házak:
Csapó 81., Kurucz 72., Homok 139., Kiss Áron 21., Széchenyi-ut 20., Központon emeletes, üzletes ház, nagy lakásokkal, Hunyadi-utcán, Tasnádi 3, Puskás-telep 21., Nyugoti 46., Jánosi 78., Virág 15., Árpád-tér 12., Bujdosó 40., Vendég 81., Csap 82., Poroszlay 46., Apaffy-utca 16., Szalkai-utcán, Zrinyi 6., Gohér 29., Töhötöm 37., Kis-utca 36., Biró 9., Csillag 75., K. Tóth Kálmán 12., Sesztina 8., Andrássy 3., Bethlen 57., Domokos Lajos 26., Simonyi-uton, Timár-utca 25., Pacsirta-utca 17., Budai Ézsaiás-utca 6—a., Halasi 40., Onossay 17., Virág 13. és 42., Rigó 12/b., Beke 24., István-ut 32/b., Sinay Miklós-utcán, István-ut 41., Timár-utca 13., Közép 9., Simonffy 59., Szeder 14., Teleki-u. 19., Uj-utca 19., Kemény-u. 5., Keresztesi-u. 20., Csonka-u. 10., Sámsoni-ut 9., Gróf Tisza István 10., Kerekes Géza-utca 20., Nemes 15., Aczél-utca 2., Rudolf 4., Diófa 18., Kurucs 110., Rásó Gyula 4., Dévai 11., Irén 24., Fülöp 34., Malvin 6., Olajütő és Téglavetőben olcsó házak.

Vidéki házak:
Hajduszoboszlón nagyforgalmu vendéglő.
Bárándon Piac-téren nagy vendéglő

Házhelyek:
Erdősoron két értékes házhely.
Hajduszoboszlón, piacon kétszobás.
Poroszlay 21. alatti villatelek 18 pengőjével.
Széchenyi-ut 8., Nyilas-telepen.
Király Ferenc 19., Komlóssy-ut elején, Szabó Kálmán-utcán.
Poroszlay 76. és 79., Homokkertben, Köntöskertben, Dévai- és Rásó Gyula-utcán, továbbá Hajduszoboszlón, gyógyfürdő mellett.

Földek:
Ondódon 8 hold és 9 holdas, Pacon 7 és fél hold.
Monostorpályiban 25 holdas.
Bárándon 8 és fél hold.
Hajdumegyében 18 darab birtok 16—300 holdig, Fancsikán 30 holdas tanyás birtokok.
Létai uton 5 magy. hold bérbeadó.

Szőllők:
Martinkán, Bodán, Jerikó 47. Pallagon.
Bocskay-kertben, Köntöskertben, Ujkertben, Hajdubagoson, Poroszlay-uton és Homokkertben.

Lakás:
Libakertben egyszobás.
Ujkertben háromszobás lakás, szőllővel.
Belvárosban és kertben kétszobás lakások.
Nyilastelepen két- és egyszobás.

Hizlaló:
Vágóhid mellett, lakással.

Üzletek:
Város központján nagy kirakatos üzlet.
Csapó-utcai piacon üzlethelyiségek kiadók.
Jómenetelü vendéglő Debrecenben

Pénzkölcsönt
ajánlok ingatlan bekebelezésre, olcsó kamatra.

Parcellázásokat
elvállalok.

Biztositások
irodám utján a legelőnyösebben köthetők.

Keresek
eladó házakat, házhelyeket, kiadó lakásokat, eladó földeket és földbérleteket.

Dienes, Füvészkert-utca 16. szám.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóval. nyomdájában Debrecen, József kir. herceg u. 16. Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat